

เอกสารและการวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาคนควา

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. เกี่ยวกับบทบาท

ตามทัศนะของนักมานุษยวิทยา ถือว่าบรรดาพฤติกรรมต่าง ๆ ของคนนั้นถูกกำหนดโดยวัฒนธรรม (Manifestation of Culture) ซึ่งเป็นเสมือนแกนกลางอันเป็นกำลังหนุนค้ำจุนทั้งหลาย และยังถือว่าวัฒนธรรมเป็นผลสืบเนื่องมาจากปฏิกริยาของพฤติกรรมปกปิด (Covert Behavior) และพฤติกรรมเปิดเผย (Overt Behavior) ของคนที่ทำสิ่งแวกลอมเพื่อการอยู่ร่วมกันของคนในรูปของสังคม และยังให้แนวความคิดในเรื่องฐานะ (Status) และบทบาท (Role) ว่า ฐานะตำแหน่งไม่ใช่ตัวคนแต่เป็นผลรวมของสิทธิหน้าที่ของคนที่จะดำรงฐานะนั้นต่องปฏิบัติ ส่วนบทบาทก็คือการประพฤติปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ดังกล่าว และยังถือว่าฐานะตำแหน่ง และบทบาท เป็นแบบฉบับที่เป็นเครื่องหล่อหลอมพฤติกรรมของคน เพื่อจะให้พฤติกรรมสัมพันธ์ของคนที่เกี่ยวข้องกัน ดำเนินไปตามคัลลองที่เข้าใจ และผสมผสานสอดคล้องซึ่งกันและกัน (พิทยา สุวรรณระชฎ, ๒๕๑๗ : ๑๖๒ - ๑๖๓)

สำหรับความคิดเห็นของนักสังคมวิทยา นักจิตวิทยาสังคม ก็มีแนวความคิดสอดคล้องกันที่ว่า ฐานะตำแหน่งและบทบาทนั้น เป็นสิ่งที่มีอยู่แล้วก่อนที่บุคคลจะเข้าไปสวมตำแหน่งหรือฐานะนั้น ๆ บุคคลที่อยู่ในฐานะตำแหน่งโดยอมจะทำหน้าที่ที่จะให้ฐานะตำแหน่งนั้น มีบทบาทไปตามแบบฉบับ และคน ๆ หนึ่งจะต้องมีฐานะตำแหน่งที่ตัวจะต้อง เขาคำรง เป็นชุด ๆ ส่วนจะมากน้อยแค่ไหนแล้วแต่คน ๆ นั้น หรือชนิดของสังคมที่เขา เป็นสมาชิกอยู่ในสังคมชนบท และสังคมเมืองฐานะตำแหน่งและบทบาทของ แต่ละคนย่อมแตกต่างกัน (พิทยา สุวรรณระชฎ, ๒๕๑๗ : ๑๖๖ - ๑๖๘)

กัญญา สาขร (๒๕๑๖ : ๗) ใ้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ไว้ เกี่ยวกับการวิจัยบทบาทของศึกษานิเทศกรจังหวัดควา บทบาทและหน้าที่ เป็นสิ่งที่บุคคลผู้ดำรงตำแหน่ง

ใดตำแหน่งหนึ่ง ซึ่งเป็นที่รับรู้กันโดยทั่วไปถูกคนอื่นลงความเห็นว่าเขาจะต้องทำสิ่งซึ่งเรียกว่า
 บทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ควบคู่กับตำแหน่งที่บุคคลนั้นได้รับ นอกจากนี้บทบาทหน้าที่ยังหมาย
 รวมถึงหน้าที่หรือเงื่อนไขที่จะต้องกระทำ และบรรดาสีทธิต่างๆที่ใครมาพร้อมกับตำแหน่ง
 สิทธิหน้าที่ประจำตำแหน่งแต่ละตำแหน่งเกี่ยวข้องกับสิทธิและหน้าที่ของตำแหน่งอื่น ที่เกี่ยวข้อง
 กันภายในระบบสังคมเดียวกัน

ฉะนั้นพอจะสรุปได้ว่าบทบาทนั้น ก็คือบรรดาพฤติกรรมต่างๆที่บุคคลต้องกระทำตาม
 ฐานะของคนในสังคม โดยมีวัฒนธรรมของสังคมหรือชุมชนเป็นตัวกำหนด ซึ่งบุคคลแต่ละคน
 นั้นอาจมีหลายบทบาทก็ได้ในเวลาเดียวกัน และบทบาทเหล่านั้นจะแสดงออกมาในลักษณะของ
 ความต้องการอย่างเห็นได้ชัดเจน

๒. เกี่ยวกับความต้องการ

ความต้องการ คือ การที่อินทรีย์ขาดอะไรไปบางอย่างซึ่งทำให้ร่างกายไม่อยู่ใน
 สมดุลย์ (Teewan, 1967: 9) ดังนั้นนักจิตวิทยาจึงได้แบ่งความต้องการของมนุษย์ออก
 เป็น ๒ อย่าง คือ ความต้องการทางสังคม กับ ความต้องการส่วนบุคคล (อานนท์ อากาภิรมย์,
 ๒๕๑๕ : ๘) สำหรับความต้องการส่วนบุคคลนั้นยังแบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภท คือ ความ
 ต้องการด้านอินทรีย์ อันเป็นธรรมชาติของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตาย ซึ่งต้องการปัจจัยสี่ กับ
 ความต้องการที่จะสร้างบุคลิกภาพ เป็นความต้องการภายในรวมทั้งอารมณ์ จิตใจ
 ผลสัมฤทธิ์และความต้องการให้คนอื่นรักตน (สุภา จันทรเฒ และ สุรางค์ จันทรเฒ,
 มปป. : ๒๒)

กิลฟอร์ด (Guilford, 1959: 7) ได้อธิบายว่า ความต้องการ (Need))
 เป็นความปรารถนาของคนที่มีชีวิตของมนุษย์ เช่น ความต้องการการยกย่องนับถือ
 ความต้องการความสะดวกสบายและอื่นๆ ส่วน ละม้ายมาศ ศรีทัตต์ (๒๕๑๒ : ๒ - ๓)
 ได้ให้ทัศนะต่อไปว่า เมื่อความต้องการทางจิตใจของบุคคลไม่ได้รับการตอบสนอง บุคคลก็
 จะมีพฤติกรรมต่างๆกันออกไป เช่น ปฏิริยาถดถอย (Withdrawal)•

ปฏิกิริยาเพ้อฝัน (Fantasy) ปฏิกิริยาก้าวร้าว (Aggressive)

เมอร์เรย์ (Murray) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องความต้องการของมนุษย์ และได้แบ่งลักษณะความต้องการของมนุษย์ไว้ ๒ ประเภทใหญ่ๆ คือ

๑. ความต้องการขั้นปฐมภูมิ หรือความต้องการทางกาย (Primary or Viscerogenic Needs) เป็นความต้องการทางร่างกายโดยตรง ได้แก่ความต้องการอาหาร อากาศ การพักผ่อน เพศ ชีบถ่าย ฯลฯ

๒. ความต้องการขั้นทุติยภูมิ หรือความต้องการทางจิต (Secondary or Psychogenic Needs) เป็นความต้องการที่เกิดขึ้นเมื่อร่างกายไม่ได้รับความพึงพอใจหรือขบวนการของอินทรีย์ไม่สมดุลกัน ซึ่งลักษณะความต้องการทางจิตนี้ เมอร์เรย์ ได้แยกออกเป็นส่วนย่อยดังนี้

- ความต้องการเกี่ยวกับสิ่งที่ไม่มีชีวิต เช่นต้องการเกี่ยวกับการสะสม ความเป็นระเบียบ การประดิษฐ์สิ่งต่างๆ
- ความต้องการแสดงถึงความทะเยอทะยาน ปรารถนาจะมีอำนาจหรือความสำเร็จ การมีชื่อเสียง อยากเด่น อยากให้คนยกย่อง
- ความต้องการมีอิทธิพลเหนือคนอื่น การเลียนแบบ เพื่อให้ทัดเทียมกับคนอื่น การต่อสู้เพื่ออิสรภาพ
- ความต้องการที่จะก้าวร้าวบุคคลอื่นๆ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หลีกเลี่ยงการถูกตำหนิติเตียนที่จะมีมาถึงตน
- ความต้องการเป็นมิตร กับผู้อื่น ได้แก่การผูกมิตร การสังสรรค์ การให้ความช่วยเหลือผู้อื่นและการขอความช่วยเหลือจากคนอื่น
- ความต้องการที่จะเกี่ยวข้องกับทางสังคม อันได้แก่การพักผ่อนหย่อนใจ การสำรวจ การแสวงหาความรู้ อยากรู้ อยากเห็นและต้องการให้ความรู้แก่คนอื่น (Hilgard, 1962 : 125-126)

การสำรวจความสนใจหรือความต้องการใดๆของประชาชนนั้น วิทยุ สาธาร (๒๕๑๖ : ๒๔๒) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า เพื่อที่จะให้โรงเรียนได้วางตัวให้เหมาะสมในการที่จะช่วยเหลือประชาชน ควรให้ฝ่ายประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินงาน ซึ่งอาจจะจัดเป็นกิจกรรมดังต่อไปนี้ขึ้น เพื่อสำรวจความคิดเห็นของประชาชนได้ เช่น วิธีการสัมภาษณ์ ส่งแบบสอบถามหรือแบบสำรวจไปให้ประชาชนบางกลุ่มตอบ จัดตั้งคณะกรรมการโรงเรียนขึ้น โดยมีตัวแทนของประชาชนเป็นกรรมการ และจัดอภิปรายเรื่องต่างๆที่ประชาชนสนใจ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมฟัง

๓. เกี่ยวกับการบริหาร

คำว่า " การบริหาร " มีผู้ให้ความหมายไว้อย่างต่างกัน ดังเช่น สมพงษ์ เกษมสิน (๒๕๑๓ : ๑๓ - ๒๔) ได้กล่าวว่า "การบริหารคือการใช้ศาสตร์และศิลป์นำเอาทรัพยากรการบริหาร (Administrative resource) อันได้แก่ คน เงิน วัสดุ และการจัดการ มาประกอบกันตามกระบวนการการบริหาร (Process of Administration) ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ " แต่ตามทัศนะของ ชูบ กาญจนประกร (สมพงษ์ เกษมสิน, ๒๕๑๓ : ๑๓) ได้อธิบายว่า " การบริหาร หมายถึง การทำงานของคณะบุคคล (group) ตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไปที่ร่วมกันปฏิบัติการให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน ฉะนั้นการบริหารนี้จึงใช้กำกับแสดงให้เห็นลักษณะการบริหารงานแต่ละประเภทได้เสมอ แล้วแตกออกไป แต่ดำเนินการทำงานโดยบุคคลคนเดียว เราก็เรียกว่าเป็นการทำงานเฉยๆเท่านั้น " ซึ่งความหมายดังกล่าวนี้สอดคล้องกับความคิดเห็นของ วิทยุ สาธาร ที่ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่า " การบริหารหมายถึง กิจกรรมต่างๆที่บุคคลตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไปร่วมมือกันทำกิจกรรมหรือกิจการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างร่วมกัน (วิทยุ สาธาร, ๒๕๑๖ : ๖)

พนัส หันนาคินทร์ (๒๕๑๓ : ๓) มีความเห็นว่า ในทางทฤษฎีมีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารไว้มากมาย บางท่านถือว่าการบริหารเป็นขบวนการทางสังคม

(Social Process) ที่ผู้บริหารจะต้องดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการของสมาชิกในสังคม แต่บางท่านถือว่าการบริหารงานเป็นวิธีแก้ปัญหา (Problem Solving) อย่างหนึ่ง สำหรับความคิดเห็นส่วนตัว พงศ์ หันนาคินทร์ เห็นว่า "การบริหารนั้นหมายถึง การที่ผู้บริหารใช้อำนาจที่มีอยู่ จัดการดำเนินงานของสถาบันนั้นให้ดำเนินไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการ"

จากความหมายของการบริหารที่ได้นำมาเสนอไว้ จะเห็นได้ว่า การบริหารมีลักษณะเด่นเป็นสากลอยู่หลายประการ คือ

- การบริหารอาศัยปัจจัยบุคคล เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด
- การบริหารจะต้องใช้ทรัพยากรการบริหาร เป็นองค์ประกอบพื้นฐาน
- การบริหารมีลักษณะการดำเนินการ เป็นกระบวนการ
- การบริหารเป็นการดำเนินการร่วมกันของกลุ่มบุคคล ซึ่งจะต้องอาศัยความร่วมมือของกลุ่ม (Group Cooperation) เพื่อให้เกิดพลังร่วมของกลุ่ม (Group Effort) ในอันที่จะให้เกิดการกระตือรือร้นวัตถุประสงค์
- การบริหารมีลักษณะ เป็นการร่วมมือกันดำเนินการอย่างมีเหตุผล (Rational)

ตามทัศนะของ กุลลิค (Gulick) และ เออร์วิค (Urwick) ได้สรุปกระบวนการบริหารไว้ใน "Paper on the Science of Administration" ในปี ค.ศ. ๑๙๓๗ ว่า กระบวนการบริหารย่อมประกอบด้วยขั้นตอน ๗ ประการ หรือที่เรียกย่อ ๆ ว่า "POSDCORB Model" ซึ่งหมายถึง การวางแผน (Planning) การจัดองค์การหรือหน่วยงาน (Organizing) การจัดหาบุคคลและเจ้าหน้าที่ (Staffing) การอำนวยการควบคุมหรือสั่งการ (Directing) การร่วมมือประสานงาน (Coordinating) การรายงานผลการปฏิบัติงาน (Reporting) การจัดทำงบประมาณและการเงิน (Budgeting)

๔. การบริหารการศึกษา

การบริหารการศึกษา (Educational Administration) หมายถึงกิจกรรมต่างๆที่บุคคลร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน หรือสมาชิกของสังคมในทุกๆ ด้าน เช่น ความสามารถ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ค่านิยมหรือคุณธรรมทั้งในด้านสังคม การเมืองและเศรษฐกิจ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่มีประสิทธิภาพของสังคม โดยกระบวนการต่างๆที่เป็นระเบียบแบบแผนและไม่เป็นระเบียบแบบแผน ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน (ภิญโญ สาธร, ๒๕๑๔ : ๑๒)

ในแง่ทฤษฎีการบริหารแบบต่างๆนั้น อมร รัชศาสตร์ ได้สรุปไว้ในรายงานการประชุมทางวิชาการ ครั้งที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๑ - ๕ สิงหาคม ๒๕๑๐ ของกรมสามัญศึกษา ว่า การบริหารแบบต่างๆนั้นแบ่งได้ ๓ ประเภทใหญ่ๆ คือ

๑. การบริหารแบบรวมอำนาจ (Concentration) เป็นการบริหารที่รวมกิจการหรือบริการทุกอย่างไว้ที่ส่วนกลาง มีพื้นที่ในการดำเนินกิจกรรมที่กว้างขวางมากและมีกิจกรรมที่จัดทำมากด้วย ส่วนอำนาจในการตัดสินใจหรือการวินิจฉัยชี้ขาด ขึ้นอยู่กับองค์การส่วนกลางเพียงองค์การเดียวเท่านั้น เป็นการลดอำนาจการไหลลดยุติของผู้อยู่บังคับบัญชาอย่างสิ้นเชิง

๒. การบริหารแบบกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นการบริหารที่มอบอำนาจให้ท้องถิ่นจัดทำกิจการหรือบริการทุกอย่างได้ ภายในขอบเขตของแต่ละท้องถิ่น ท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองตนเอง เจ้าหน้าที่อาจเป็นผู้ที่ราษฎรเลือกตั้งขึ้นหรือโดยการแต่งตั้งจากส่วนกลาง แต่ให้อำนาจในการทำกิจกรรมและอำนาจในการจัดการมากขึ้น โดยส่วนกลางหรือรัฐบาลได้สละอำนาจในการวินิจฉัยสั่งการให้แก่ท้องถิ่น และหน่วยงานในระดับต่ำ ส่วนกลางไม่มีอำนาจเปลี่ยนแปลงแก้ไข และท้องถิ่นก็ไม่จำเป็นต้องทำตามส่วนกลางเสมอไป

๓. การบริหารแบบแบ่งอำนาจ (Deconcentration) มีลักษณะคล้ายกับการกระจายอำนาจ แต่จะแตกต่างกันในข้อที่เจ้าหน้าที่ขององค์การแบบการแบ่งอำนาจนั้น

เป็นตัวแทนของส่วนกลางมาประจำยังส่วนภูมิภาค การวินิจฉัยสั่งการขึ้นอยู่กับวินิจฉัยของ
 ส่วนกลางตามลำดับชั้น คือ ส่วนกลางยอมเปลี่ยนแปลงคำวินิจฉัยได้ (กระทรวงศึกษาธิการ,
 ๒๕๑๐ : ๒๘ - ๓๕)

เมื่อเราพิจารณาถึงการบริหารการศึกษาจะเห็นได้ว่า อาศัยแบบของการบริหาร
 ดังที่กล่าวมานี้เป็นหลักเช่นเดียวกัน ซึ่งอาจจะใช้หลักการอันหนึ่งอันใดโดยเฉพาะ หรือใช้
 แบบผสมผสานกันก็ได้ ทั้งนี้แล้วแต่ความเหมาะสมของสังคมความต้องการของประชาชน
 และระบอบการปกครองของประเทศ

สำหรับ กอ สวัสดิ์พานิช ได้อธิบายเกี่ยวกับรูปลักษณะของการบริหารการศึกษา
 แบบกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นของสหรัฐอเมริกาว่า องค์การท้องถิ่นเป็นผู้จัดการศึกษาเอง
 นับตั้งแต่การสร้างโรงเรียน การจ้างครู การจัดหลักสูตร การวัดผลและการกำหนดแบบ
 เรียน รัฐบาลกลางไม่มีสิทธิสั่งการแก่โรงเรียน องค์การท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบเองทั้งสิ้น
 โดยแต่งตั้งกรรมการศึกษาของท้องถิ่นไปดำเนินการแทน การวางแผนการศึกษาและความ
 คุณภาพการศึกษาอาศัยองค์การอาชีพ เช่น สมาคมครู สมาคมผู้บริหารการศึกษา ส่วนกระทรวง
 ศึกษาธิการนั้นทำงานในด้านการวิจัย และให้คำแนะนำช่วยเหลือเป็นบางอย่างเท่านั้น
 (ชญู แสงศักดิ์, ๒๕๐๘ : ๔๒) และนอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ของการบริหาร
 การศึกษาแบบกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นดังนี้

๑. ประชาชนมีความรับผิดชอบในการปรับปรุงการศึกษาโดยตรง เมื่อประชาชน
 มองเห็นความจำเป็นในค่านนี้ จึงสามารถปรับปรุงการศึกษาได้รวดเร็ว
 เพราะทุกคนจะช่วยกันเสียสละเพื่อส่วนรวม
๒. สามารถจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น หรือชุมชน
 ได้มาก เพราะอำนาจในการจัดเป็นของท้องถิ่นเอง
๓. สามารถทดลองและเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาได้รวดเร็ว ตามความสนใจ
 และความสามารถของผู้เรียนที่แตกต่างกันได้สะดวก
๔. ท้องถิ่นสามารถปรับปรุงและขยายการศึกษาของคนได้ ตามฐานะของชุมชน
 ในท้องถิ่นโดยไม่จำกัดขอบเขต

๕. สามารถแก้ปัญหาการบริหารการศึกษาได้มาก เช่น ปัญหาการสั่งงานซ้ำซ้อน ความล่าช้าในการทำงานที่มีหลายระดับชั้นตอน

ส่วนการบริหารการศึกษาประชาคมนั้น กรมการปกครอง (๒๕๑๓ : ๑๓ - ๑๘) ได้ให้ทัศนะว่า การบริหารการศึกษาจะบรรลุจุดประสงค์ได้ ผู้บริหารจะต้องรู้และเข้าใจบทบาทและความต้องการของชุมชนเป็นสำคัญ จึงจะจัดสนองความต้องการได้เหมาะสมและถูกต้อง เพื่อปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริมและปลุกฝังให้การศึกษาเจริญก้าวหน้าได้ ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของ มงคล ศรีไพรวรรณ (๒๕๑๕ : ๒๕ - ๓๑) ได้เสนอแนะไว้ว่า การที่ให้ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานั้น ย่อมจะช่วยให้การจัดการศึกษาจัดได้ตรงตามความต้องการของท้องถิ่น และเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นทั้งในด้านสังคมและเศรษฐกิจ ส่วนการที่รัฐบาลจะดำเนินการการศึกษาเองทั้งหมดนั้น ย่อมจะไม่สามารถดูแลและควบคุมได้อย่างทั่วถึง และจะจัดการศึกษาให้เท่าเทียมกันก็ทำได้ยาก แต่การกระจายอำนาจในการจัดการศึกษาไปให้ท้องถิ่นดำเนินการนั้น จะเป็นการถูกต้องตามแนวทางการปกครองระบอบประชาธิปไตย และการจัดทำนั้นก็จะเป็นไปตามกฎหมายที่จะให้โอนการศึกษาประชาบาลให้ท้องถิ่นจัดทำ

จาวิส (Javis, 1969 : 8-9) ได้เสนอแนวคิดไว้ว่า การบริหารการศึกษาในค่านานต่างๆ จะสำเร็จตามจุดประสงค์ได้ ผู้บริหารการศึกษาหรือผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรู้ในเรื่องการจัดองค์การเป็นอย่างดี เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และนอกจากนั้นจะต้องเป็นผู้ที่สนใจวิเคราะห์ปัญหาหน้าที่เกี่ยวกับชุมชน และความสัมพันธ์กับชุมชนประกอบด้วย จะต้องมีความรู้ในการบริหาร ซึ่งต้องอาศัยทักษะและเทคนิคทางการบริหาร และหลักมนุษยสัมพันธ์ อีกทั้งจะต้องมีความรู้ในด้านมนุษยวิทยา จิตวิทยา ปรัชญา และมนุษยศาสตร์ประกอบด้วย จึงจะสามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรมการปกครอง (๒๕๑๓ : ๑๓) ได้แบ่งงานซึ่งเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาของโรงเรียนประชาบาล สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดไว้ว่า ประกอบด้วย งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานวิชาการ งานบริหารบุคคล งานกิจการนักเรียน

งานธุรการ การคลังและงบประมาณ

จากการวิจัยของ ชาญมรงค์ หิรัญรามเคซ (๒๕๑๖ - ๒๕๑๗ : ๗๐ - ๘๐) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารการศึกษาประชาบาลของประเทศไทย ผลปรากฏว่า

๑. ทางด้านประสิทธิภาพ ปรากฏว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถบริหารจัดการได้ดีกว่า แต่มีใค้หมายความว่าจะมีประสิทธิภาพมากกว่า เหมือนเมื่อกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้รวมอำนาจในการบริหาร
๒. ทางด้านความเหมาะสม ทั้งกระทรวงศึกษาธิการและองค์การบริหารส่วนจังหวัด ไม่เหมาะสมด้วยกันทั้งสองฝ่ายที่จะเป็นผู้บริหารการศึกษาประชาบาลของประเทศ แต่ควรให้เป็นเรื่องของทางราชการบริหารส่วนท้องถิ่น โดยให้ราษฎรได้มีการเลือกตั้งผู้บริหาร เข้ามาบริหารการศึกษาประชาบาลเอง สำหรับด้านประสิทธิภาพปรากฏว่ากระทรวงมหาดไทยก็ยังไม่อาจบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนทางด้านกระทรวงศึกษาธิการนั้น ผลการวิจัยปรากฏว่าการรวมอำนาจไม่อาจเป็นเครื่องประกันความมีประสิทธิภาพในการบริหารการศึกษาได้ ตรงกันข้ามกลับจะเป็นการรื้อถอนประสิทธิภาพในการบริหารการศึกษาโดยส่วนรวมของประเทศเสียด้วยซ้ำไป เพราะไม่อาจควบคุมดูแลได้ทั่วถึง

สกุล ชินทุโสภณ (๒๕๑๑ : ๑๔๑ - ๑๕๔) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาภาคบังคับ และได้สรุปผลการวิจัยโดยกล่าวถึงปัญหาด้านต่างๆในการบริหารการศึกษาภาคบังคับไว้ว่า ภายหลังจากที่มีการโอนการศึกษาประชาบาลแล้ว เสถียรภาพของครูประชาบาลไม่มั่นคงเหมือนข้าราชการครูที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เนื่องจากมีผู้บังคับบัญชามากขึ้น ครูไม่พอใจสภาพการบังคับบัญชา เพราะไม่ทราบว่าจะปฏิบัติตนอย่างไรจึงจะถูก ผู้บังคับบัญชาก็ไม่ค่อยสนใจ เรื่องการเรียนการสอน แต่จะสนใจเกี่ยวกับการป้อนว่าเห็นใจครูที่ทำงานด้านอื่นมากกว่า การพิจารณาความดีความชอบควรจะได้มีการพิจารณาจากหลายฝ่าย หรือจากการพิจารณาของบุคคลที่ใกล้ชิดกับเหตุการณ์ มิฉะนั้นจะทำให้ขาดความยุติธรรม นอกจากนั้นปัญหา

การประสานงานระหว่างกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงมหาดไทย ในเรื่องหลักสูตร การผลิตครู และการรับช่วงการศึกษาขั้นต่อไปสูงขึ้นยังมีน้อย การจัดหลักสูตรยังไม่เหมาะสมกับท้องถิ่น เพราะจัดเหมือนกันหมดทั้งประเทศ หน่วยบริหารการศึกษาทุกหน่วยควรจะต้องประสานงานกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดอย่างใกล้ชิด และยิ่งได้พบอีกว่าการจัดการศึกษาภาคบังคับนั้น ขาดการวางแผนล่วงหน้าอย่างรัดกุม ทำให้ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ระบบการศึกษาจึงอ่านาจไว่ส่วนกลางเป็นส่วนใหญ่ ประชาชนมิได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการศึกษาภาคบังคับไม่อำนวยความสะดวกให้แก่การประกอบอาชีพของประชาชนในท้องถิ่น เนื่องจากงบประมาณการศึกษาไม่เพียงพอ ประชาชนยากจนจึงขาดความสนใจและไม่เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาภาคบังคับ ถึงแม้ว่าขณะนี้ตามหลักการจะได้กระจายอำนาจการบริหาร ไปสู่ท้องถิ่นแล้วก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติยังถูกควบคุมจากเจ้าหน้าที่ส่วนกลางอยู่มาก

๕. การบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน

เนื่องจากโรงเรียนเป็นหน่วยหนึ่งของสังคม โรงเรียนจึงต้องคล้อยตามสังคม เมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไป ขณะเดียวกันโรงเรียนอาจจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำสังคมอีกด้วย ในฐานะที่มีหน้าที่เตรียมสมาชิกของสังคม คือ เยาวชน หรือแม้กระทั่งผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นสมาชิกที่สมบูรณ์แบบของสังคมอยู่แล้ว ให้เหมาะสมกับสภาพแห่งความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอของสังคม ดังนั้นการจัดการศึกษาในปัจจุบันนี้ โดยเฉพาะการจัดการประถมศึกษาชั้น การที่จะให้ทางราชการ เป็นผู้ให้แก่ประชาชนเพียงฝ่ายเดียว จะไม่สามารถพัฒนาชุมชนให้รวดเร็วเท่าที่ควรได้ ทางที่ถูกแล้วประชาชนในชุมชนควรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้วย เพื่อจะให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชนมากที่สุด นอกจากจะให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแล้ว ยังอาจจะใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาความเป็นอยู่ และฐานะเศรษฐกิจของประชาชนในท้องถิ่นได้อีกด้วย (วิทยุใหญ่ สาทร, ๒๕๑๖ : ๔๓๘) ฉะนั้นจึงจะเห็นได้ว่า งานบริหารโรงเรียนด้านความสัมพันธ์กับชุมชนนั้นเป็นสิ่งสำคัญยิ่งประการหนึ่ง เพราะโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม เป็นสถาบันซึ่งสังคมสร้างขึ้นเพื่อรับหน้าที่ในการฝึกอบรมเยาวชน ถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคมตลอดจนรักษาและเพิ่มพูนวิทยาการต่างๆสำหรับ

สังคมนั้นๆ ดังนั้นถ้าโรงเรียนจะทำหน้าที่ของคนให้สมบูรณ์ ก็จะต้องสร้างความสัมพันธ์อันดี ให้เกิดขึ้นกับชุมชนด้วย และตามความเห็นของ ฟิสค์ (Risk) ถือว่าโรงเรียนเป็นผู้นำ ของชุมชน จึงควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ขณะเดียวกันโรงเรียนก็ต้องยอมรับว่า ประชาชนมีส่วนเป็นเจ้าของโรงเรียนและอุปถัมภ์โรงเรียน จึงต้องยอมรับความช่วยเหลือ ใดๆจากชุมชนด้วยเช่นเดียวกัน (ภิญโญ สาร, ๒๕๑๖ : ๖๕)

นาฏเจดีย์ว สุมาวงศ์ (๒๕๑๓ : ๑๔ - ๒๓) ให้แนวความคิดเกี่ยวกับงานบริหาร การศึกษาในค่านความสัมพันธ์กับชุมชนว่า เป็นเรื่องสำคัญที่เป็นที่สนใจของผู้บริหารการศึกษา โดยทั่วไป ความพยายามที่จะส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หรือชุมชน กับโรงเรียนก็มีมากขึ้นตามลำดับ ความคาดหวังที่จะให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการศึกษา และเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาร่วมกับรัฐบาล ทั้งนี้เพื่อช่วยพัฒนา การศึกษาและพัฒนาชุมชนไปด้วยในขณะเดียวกัน

สตูปล์ (Stoop, ๑๙๖๕ : ๒๙๓ - ๒๙๕) ได้ให้ความเห็นว่า แต่ละ โรงเรียนในชุมชนต่างก็มีจุดมุ่งหมาย มีความต้องการ และมีรูปแบบเฉพาะตนในสังคม ศาสนา การค้าขาย การอุตสาหกรรม และการรื่นเริงบันเทิงต่างๆที่แตกต่างกันไป และชุมชนนั้นมีหน้าที่ที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในระบบโรงเรียนในท้องถิ่นของตน โรงเรียน เปรียบเสมือนกระจกเงาที่จะสะท้อนให้เห็นภาพของชุมชนนั้นๆ หลักสูตรที่ใช้ในโรงเรียน ก็สะท้อนให้เห็นจุดมุ่งหมายของโรงเรียน ที่จะฝึกอบรมเด็กแต่ละคนให้เป็นไปตามที่ ปรารถนา ความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนนั้นจะทำให้ให้นักการศึกษามีความเข้าใจ และให้ความ ร่วมมือในการบริการสาธารณะต่างๆ ครูใหญ่เป็นผู้ส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์อันดีได้ โดยการแจ้งข่าวสารข้อมูล ให้การสนับสนุนวิธีการศึกษาในวิถีทางที่เป็นประชาธิปไตย และพยายามแก้ไขความไม่เข้าใจต่างๆระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ยิ่งไปกว่านั้น สตูปล์ (Stoop) ยังเชื่อว่า ชุมชนก็สามารถที่จะให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนได้เป็นอย่างดี ในด้านการส่งเสริมและสวัสดิการแก่นักเรียน การจัดการเรียน การสอน การแนะแนวและการบริการด้านสุขภาพอนามัย การช่วยเอาใจใส่ดูแลและควบคุมด้านระเบียบวินัยและค่านิยมๆ ตลอดจนส่งเสริมกิจกรรมต่างๆของนักเรียนเหล่านี้เป็นต้น

สุรทิน ศิลปอนันต์ (๒๕๑๖ : ๕๔) ได้แนะนำถึงโอกาสที่โรงเรียนจะสัมพันธ์กับชุมชนหรือสังคมได้ ๓ ทางคือ การให้การศึกษาแก่เยาวชน การให้บริการทางการแพทย์ต่างๆแก่ชุมชน และการร่วมกันทำกิจกรรมระหว่างชุมชนกับโรงเรียน และหลักการอันนี้สอดคล้องตรงกับความคิดเห็นของ สตูปส์ (Stoop , ๑๙๖๑ : ๕๑๕ - ๕๑๘) ซึ่งได้สรุปหลักสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ ๕ ประการ เช่น

๑. ต้องมีทั้งการรับและการให้ข่าวสารต่อชุมชน คือบุคลากรในโรงเรียนจะต้องทราบความเป็นไปของชุมชน และขณะเดียวกันโรงเรียนก็ต้องแถลงให้ประชาชนทราบถึงปัญหาและวิธีการดำเนินงานของโรงเรียน
๒. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจะได้ผล อยู่ที่การใช้วิธีการหลายๆอย่างในเวลาเดียวกัน
๓. ต้องพยายามทำให้ชุมชนเข้าใจโรงเรียนให้มากที่สุด
๔. งานที่จัดทำนั้นควร เป็นงานที่ทำอย่างต่อเนื่องกัน
๕. โรงเรียนควรให้ข้อมูลที่น่าสนใจ ง่ายต่อการเข้าใจและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

นาฏเจดีย์วา สุมาวงศ์ (๒๕๑๖ : ๒๐ - ๒๓) ได้ให้แนวความคิดและทัศนคติว่าโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ทั้งสิ้นควยเงินภาษีอากรของประชาชนและเงินที่ประชาชนบริจาค ดังนั้นยอมถือได้ว่า " โรงเรียนเป็นของชุมชน โดยชุมชนและเพื่อชุมชน " เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ตามขอความในอัญญประกาศนี้ โรงเรียนกับชุมชนจะต้องร่วมมือกันในการสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ชุมชน ซึ่งอาจจะกระทำได้โดยวิธีการต่อไปนี้

๑. จัดให้มีกรรมการการศึกษาของโรงเรียน จากการเลือกตั้งโดยประชาชน
๒. เปิดโอกาสให้ชุมชนได้ใช้อาคารเรียน สถานที่ของโรงเรียนนอกเวลาเรียนหรือในวันหยุดเกี่ยวกับการให้การศึกษา และการ ประชุมหรือจัดงานพิธีต่างๆ ซึ่งเป็นกิจกรรมของชุมชน
๓. จัดหลักสูตรให้สัมพันธ์กับความต้องการของชุมชน เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่เรียนไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้จริงๆ

๔. จัดกิจกรรมต่างๆในโรงเรียน ซึ่งจะช่วยให้ชุมชนเข้ามาเป็นพหุภาคีทางโรงเรียนได้มากยิ่งขึ้น เช่น การจัดนิทรรศการ การแสดงละคร การแข่งขันกีฬา หรือเป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมทางสังคม

ในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อให้เกี่ยวข้องกับโรงเรียนมากขึ้นนั้น ตามหลักการที่กล่าวมาแล้ว วิทยุ โสภณ (๒๕๑๖ : ๔๔๐ - ๔๔๑) ได้สรุปไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนหรือครูใหญ่ จะต้องปฏิบัติกรต่างๆ ดังนี้

๑. ประชุมชี้แจงครูให้เห็นความสำคัญที่โรงเรียนจะต้องปรับปรุงตนเอง ให้มีส่วนสัมพันธ์กับชุมชน
๒. ตั้งกรรมการโรงเรียนโดยคัดเลือกมาจากบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และมีความสนใจเกี่ยวกับการศึกษา การพัฒนาชุมชนที่ตนอาศัยอยู่
๓. สืบหาความต้องการและความจำเป็นที่ชุมชนจะต้องได้รับการพัฒนาในด้านต่างๆ
๔. สืบหาทรัพยากรในชุมชนนั้นว่ามีอะไรที่จะนำมาใช้ประโยชน์ได้บ้าง ทั้งในด้านการทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรมนุษย์หรือกำลังคน เพื่อจะนำมาใช้ประโยชน์แก่โรงเรียนและชุมชน
๕. สืบหาสภาพอนามัยด้านสุขภาพ การป้องกัน การรักษาสุขภาพ ว่ามีอะไรบกพร่องควรที่โรงเรียนจะได้อให้ความช่วยเหลือ หรือรายงานขอความช่วยเหลือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทราบ เพื่อดำเนินการ
๖. สืบหาจัดลักษณะสังคมและวัฒนธรรม เพื่อที่ทางโรงเรียนจะได้เข้าไปร่วมมือได้อย่างถูกต้อง
๗. จัดให้มีการประชุมรวมอภิปรายระหว่างครูกับประชาชน เกี่ยวกับปัญหาพหุภาคีของโรงเรียนและขอชุมชนเอง ในฐานะที่โรงเรียนกับชุมชนนั้นเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับจากกันและกัน
๘. จัดให้ประชาชนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลาง รวมทั้งการพัฒนาอาชีพ พัฒนาความรู้และการพักผ่อนหย่อนใจ

๘. วางโครงการสัมพันธ์กับชุมชนในค่านกิจกรรมต่างๆ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว เพื่อปฏิบัติได้ตามแผนทุกระยะ
๑๐. พยายามสอดแทรกกิจกรรมต่างๆ ในการสอน เพื่อฝึกให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถที่จะออกไปดำรงชีวิตในชุมชนของตน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความรักความหวงแหนในชุมชนของตนและประเทศชาติ
๑๑. ประเมินผลการปฏิบัติงานค่านความสัมพันธ์กับชุมชนเป็นระยะๆ ที่สำคัญคือ ทุกสิ้นปีการศึกษา รวมทั้งการวางแผนทางแก้ไขปรับปรุงตลอดเวลา

๖. การบริหารวิชาการ

ในการบริหารงานวิชาการนั้น ผู้บริหาร การศึกษาคควรจะมี ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ หลักสูตร ประมวลการสอน อุปกรณ์ ตารางสอน แบบเรียน ห้องสมุด โรงเรียน การวัดผลการศึกษา และการสอนต่างๆ ที่ทันสมัยอยู่เสมอ ทั้งนี้เพราะเหตุว่าในการจัดการศึกษานั้น ถือว่างานค่านวิชาการเป็นงานหลักและเป็นงานที่สำคัญมาก วิชาการต่างๆ ที่เพิ่มพูนขึ้นและเปลี่ยนแปลงอยู่เป็นประจำ จะช่วยในการพัฒนาสติปัญญาความนึกคิด ของผู้เรียน ตลอดจนสามารถฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล อันจะเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาของตนเองและของสังคม ในการดำรงชีวิตได้อย่างราบรื่นต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ คาวเรอิ่ง รัตนิช (๒๕๔๕ : ๑๘) ได้ขยายไว้ว่า งานบริหาร วิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา นั้น ได้แก่การควบคุมดูแล หลักสูตร การสอน การจัด แบบเรียน คู่มือครู การจัดชั้นเรียน การจัดครูสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การจัดฝึกอบรมครูประจำการ เผยแพร่วิชาการ การวัดผลการศึกษา การวิจัยค้นคว้า การประเมินมาตรฐานโรงเรียนเพื่อการปรับปรุงโรงเรียน ตลอดจนการตรวจเยี่ยมและ นิเทศการศึกษาแก่โรงเรียน

วิทยาสาธร (๒๕๑๖ : ๒๕๒) ได้ให้ความหมายของการบริหารค่านวิชาการ ว่าเป็นการบริหารกิจกรรมทุกชนิดของโรงเรียน ที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียน การสอนนักเรียนให้ได้อย่างดี และมีประสิทธิภาพมากที่สุด ความจริงผู้บริหาร การศึกษาทุกคน ควรจะรับผิดชอบและเป็นผู้นำของครูในค่านวิชาการ เป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียน

หรือสถาบันการศึกษาทุกแห่ง จะต้องให้ความรู้แก่นักเรียนในสถานวิชาการ ครูใหญ่เป็นผู้นำในสถานนี้โดยการทำงานร่วมกับครู กระจุนเตือนและให้คำแนะนำแก่ครู ประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในด้านการสอน ซึ่งความคิดเห็นอันนี้ เอกวิทย์ ฌ.กลาง (๒๕๑๕ : ๑๑๓) ก็ได้สนับสนุนและให้ความเห็นว่า งานวิชาการนั้นควรจะรวมการฝึกอบรมครูประจำการ การจัดครูเข้าทำการสอน การจัดชั้นเรียน การวัดผลการศึกษา การคนควาวิจัย การประมวลสถิติข้อมูลทางการศึกษา การทดลองทางการศึกษา การจัดทำแบบเรียน การทำและการใช้คู่มือครู การสาธิตแบบอย่างและวิธีอันพึงประสงค์ การเผยแพร่ความรู้ การปรับปรุงสถานการ เรียนการสอน การประเมินมาตรฐานโรงเรียน และการนำเอาผลการประเมินนั้นมาใช้ปรับปรุงโรงเรียนให้ก้าวหน้า การควบคุมดูแลเกี่ยวกับภาคเรียน หลักสูตร การสอน เครื่องใช้ในการเรียนการสอน การควบคุมดูแลเกี่ยวกับวินัย ระเบียบการปกครองโรงเรียนตามสมควร การดำเนินงานทางวิชาการที่กระทรวงหรือกรมขหมาย และรวมถึงการตรวจเยี่ยมและนิเทศโรงเรียน

ซาร์จ บัวศรี (๒๕๐๖ : ๕๑) มีความคิดเห็นแนวเดียวกับ เอกวิทย์ ฌ.กลาง แต่ได้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการประเมินผลการศึกษาในด้านต่างๆ ไปด้วยเช่น

๑. จัดให้มีการวัดผลงานต่างๆทุกด้าน เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นเรื่อยๆ
๒. จัดให้มีการวัดผลในด้านการพัฒนาการของเด็ก เพื่อพิจารณาว่าการศึกษากการปกครองและการอบรมที่เข้าไปนั้น บังเกิดผลดีแก่เด็กเพียงใด เป็นไปตามความมุ่งหวังหรือไม่ จะได้เป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขต่อไป
๓. จัดให้มีการวัดผลในด้านความเจริญก้าวหน้าของครู และเจ้าหน้าที่อื่นๆ

ทรงศักดิ์ ศรีภาพสินธุ์ (๒๕๑๖ : ๖๗ - ๗๖) ได้ให้ทัศนะว่า งานบริหารวิชาการนั้นผู้บริหารจะต้องให้มีเสรีภาพทางวิชาการในสถาบันการศึกษา นั่นคือ จะต้องมีการกระจายอำนาจให้แก่โรงเรียนหรือผู้ที่ทำหน้าที่วิชาการเต็มที่ เป็นการสนับสนุนให้เกิดความรู้และวิธีการใหม่ๆที่ได้ผลดีกว่าวิธีเดิม อันจะทำให้สถาบันใดก้าวหน้าต่อไปโดยมิหยุดยั้ง เสรีภาพทางวิชาการที่แท้จริงนั้นจะต้องครอบคลุมลักษณะ ๖ ประการ คือ

๑. เสรีภาพที่จะสอบถามเกี่ยวกับความหมายและขอบเขตของแนวความคิดใดๆ
๒. เสรีภาพที่จะทำการค้นคว้า เพื่อนำไปสู่คำตอบที่ต้องการ
๓. เสรีภาพที่จะแสดงออกทั้งทางวาจาและการเขียน เกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่ได้จากการค้นคว้าวิจัยนั้นๆ
๔. เสรีภาพที่จะอภิปรายแนวความคิดใหม่ของตน โดยปราศจากการข่มขู่
๕. เสรีภาพที่จะสอนหรือถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับผลการค้นคว้าและการวิจัยในแนวหรือสาขาที่ตนสามารถ
๖. เสรีภาพในฐานะที่เป็นประชาชนคนหนึ่ง มีสิทธิหน้าที่ภายในขอบเขตของกฎหมาย

งานบริหารวิชาการนั้น การนิเทศการศึกษานี้มีความสำคัญมาก เพราะเป้าหมายในการทำงานของศึกษานิเทศก์คือ ส่งเสริมครูให้เจริญก้าวหน้าทางวิชาการ ให้การทำงานในหน้าที่ของครูดีขึ้น การนิเทศจะช่วยให้วิธีสอน วัสดุที่จะนำมาใช้ประกอบการสอน การจัดโรงเรียน การบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น วิธีการนิเทศที่ใช้กันแพร่หลายมี ๔ อย่าง คือ การนิเทศโดยตรง ได้แก่การปฏิบัติงานเยี่ยมเยียนโรงเรียน พยายามพบปะกับครู ศึกษาปัญหาของครู ให้ออกคิดเห็นต่างๆ การช่วยเหลือโดยการอบรมครู การช่วยเหลือในเรื่องวัสดุและข่าวสาร เช่น รวบรวมเรื่องราวที่เป็นความรู้ต่างๆพิมพ์เป็นเอกสารเผยแพร่แก่ครู การสาธิตการสอนให้ดูเมื่อเวลาอบรมครู หรือเวลาทำงานร่วมกับโรงเรียน การสาธิตเป็นสิ่งที่ดีถ้าเลือกใช้ได้อย่างถูกต้องจังหวะ และสอดคล้องกับหลักสูตร (ดาวเรือง รัตินัน, ๒๕๑๘ : ๒๑)

ประยูร อาษานาม (๒๕๑๑ : ๘๔) ได้ทำการวิจัยศึกษาความคิดเห็นของครู ประถมศึกษาและอาจารย์ในสถาบันการฝึกหัดครู เกี่ยวกับความมุ่งหมายของการประถมศึกษา ได้พบว่า ทั้งสองฝ่ายคือครูที่สอนในระดับประถมศึกษาและอาจารย์ที่สอนระดับฝึกหัดครู มีความเห็นว่า การจัดประถมศึกษานั้นควร เน้นด้านความรู้มากกว่าด้านอื่นๆ จึงเห็นได้ว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเหล่านี้ มองเห็นความสำคัญทางด้านวิชาการ เป็นอย่างมาก แต่ในบรรดาโรงเรียนประถมต่างๆไปนั้น ผู้บริหารการศึกษาหรือครูใหญ่ มักจะละเลยหน้าที่

ทางคานาวิชาการ โดยมอบหมายให้ช่วยครูใหญ่หรือครู เป็นผู้ดูแลแทน แต่ตนเองกลับมาสนใจทางการบริหารคานาธุรการมากกว่า โครงการต่างๆของโรงเรียนจึงมักเป็นโครงการธุรการ การปรับปรุงทางคานาวิชาการจึงมีโอกาสน้อยมาก

จากรายงานของคณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา เกี่ยวกับแนวทางปฏิรูปการศึกษาสำหรับรัฐบาลในอนาคต (๒๕๑๔ : ๑๔ - ๑๕) ได้เสนอแนะไว้ว่า เนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้ ก็เป็นปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่ง ที่ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวาง จากผลการวิเคราะห์หลักสูตร ประถมศึกษา ของคณะกรรมการวิเคราะห์หลักสูตร ประถมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้ระบุว่า หลักสูตรที่ใช้อยู่ฉบับปรับปรุง พ.ศ.๒๕๐๓ นั้น กำหนดความมุ่งหมายไว้มากเกินไป เกินกำลังครูทั่วไปจะปฏิบัติปฏิบัติได้บรรลุผลตามความมุ่งหมายอันมากมายนั้นได้ ทั้งนี้เพราะความมุ่งหมายดังกล่าวมิได้คำนึงความสอดคล้องกับลำดับวุฒิภาวะของเด็ก เป็นสากลเกินไปมิได้ตั้งอยู่บนความเป็นจริงแห่งแผ่นดินไทย และมีลักษณะเป็นเค้าโครงสำหรับไปเขียนแบบเรียนมากกว่าที่จะเป็นหลักสูตรที่แท้จริง เพราะมิได้กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้วิธีสอนไว้แต่อย่างใด และที่ซ้ำร้ายไปยิ่งกว่านั้นก็คือ ในขณะที่หลักสูตรมุ่งเน้นความรู้สึกคานานิยมต่างๆ แต่แบบเรียนและข้อเท็จจริงในกระบวนการเรียน มุ่งเน้นไปทางความรู้ ความจำ ฉะนั้นความมุ่งหมายอันกว้างขวางดังกล่าวในหลักสูตร จึงหาได้บรรลุผลอันปลายแต่ประการใดไม่

๘. การบริหารบุคคลากร

เสนาะ ทิเขาว์ (๒๕๑๔ : ๓) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานบุคคลนั้นเป็นกุญแจดอกสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ หรือเป็นหัวใจของการบริหาร ทั้งนี้เพราะว่าการบริหารบุคคลนั้นได้แก่การจัดระเบียบและดูแลบุคคลให้ทำงาน เพื่อให้บุคคลใช้ประโยชน์และความรู้ความสามารถของแต่ละคนให้มากที่สุด ให้มีประสิทธิภาพการทำงานสูงสุดอันจะเป็นผลทำให้องค์กร อยู่ในฐานะได้เปรียบในคานาการแข่งขัน และได้รับผลมากที่สุด การบริหารบุคคลากร เป็นการบริหารงานที่เกี่ยวกับการวางแผน การจัดรูปงาน การอำนวยการ และการควบคุมหน้าที่ทางคานาการรับเข้าทำงาน การพัฒนา การปรับปรุงรักษาคนงาน

และการใช้แรงงานเพื่อให้ บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ อย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ของผู้ปฏิบัติงานทุกระดับใหม่มากที่สุด ทั้งต้องสนองความต้องการใน วัตถุประสงค์ของชุมชนอย่างเหมาะสม

วิทยุ สาร (๒๕๑๖ : ๑๑๑) ได้แสดงแนวคิดที่ว่า งานบริหารบุคคล คือ การใช้คนให้ทำงานให้ได้ดีที่สุดในเวลาอันสั้นที่สุด โดยสิ้นเปลืองเงินทองและวัสดุ น้อยที่สุด ในขณะเดียวกันคนที่เขาใช้นั้นก็มีความสุข มีความพอใจที่จะให้ผู้บริหารใช้ พยายามที่จะทำงานตามที่ผู้บริหารต้องการ หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ การบริหารให้บรรดาวิธีการต่างๆ ของฝ่ายผู้ให้การศึกษาดำเนินไปด้วยดี และเกิดประโยชน์สมตามความมุ่งหมายของวงการ ศึกษา โดยอาศัยเทคนิคในการ คัดเลือกบุคคลที่มาทำงานให้เหมาะสม และเทคนิคในการ พัฒนาบุคคลที่มีอยู่แล้ว ให้มีความรู้ความสามารถที่จะทำงานให้เกิดประโยชน์ ขณะเดียวกันก็ส่งเสริมให้คนเหล่านั้นมีความเจริญก้าวหน้า และได้รับผลตอบแทนเป็นที่พอใจ มีความสุขในการทำงาน นอกจากนี้ยังได้กล่าวเสริมว่าการบริหารงานบุคคล คือ หัวใจของการบริหาร เพราะงานทุกชนิดของหน่วยงานทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานใหญ่หรือ เล็ก จะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและได้รับผลสำเร็จสมตามเป้าหมายหรือไม่เพียงใด ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของบุคคลที่เกี่ยวข้องของทุกคนทุกฝ่าย ถ้าหากผู้บริหารขาดความสามารถ ในการบริหารบุคคล แม้จะมีวัสดุอุปกรณ์นานาชนิด มีเงินงบประมาณจำนวนมากสนับสนุน และมีคนเป็นจำนวนมากในหน่วยงานก็เหมือนไม่มีอะไรสักอย่าง เพราะคนที่ใช้วัสดุอุปกรณ์ ไม่เป็น ขาดสมรรถภาพ ไม่มีขวัญในการปฏิบัติงาน ไม่มีความจงรักภักดีต่อหน่วยงาน และขาดความรับผิดชอบ ต่างก็จะขัดแย้งกันหาประโยชน์จากเงินงบประมาณที่มีอยู่ หา ประโยชน์จากอำนาจหน้าที่ซึ่งได้มาโดยตำแหน่ง และทะเลาะเบาะแว้งกัน แยกแยกความ สัมพันธ์ ต่างคนต่างอยู่ และทำงานไปวันๆโดยไม่ร่วมมือกัน โครงการทั้งหลายที่ผู้บริหาร วางไว้ก็จะล้มเหลว เพราะมีคนที่เหมือนไม่มีคน ในเมื่อคนเหล่านั้นไม่ร่วมมือและหยวน สมรรถภาพ

สตอล (Stahl, 1962 : 25) ได้ให้ความหมายของการบริหารบุคคลว่า คือ ผลรวมของความเกี่ยวข้องขององค์การบุคคลในองค์การ ซึ่งมีความแตกต่างกันให้เกิด

ประโยชน์ กิ่งองค์กรได้มากที่สุด เพราะการบริหารเป็นวิธีปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย ส่วน สุกิจ จุลละนันท์ (๒๕๐๕ : ๑๘ - ๑๙) มีความเห็นว่า การบริหารบุคคลเป็นกระบวนการวางแผนนโยบาย ระเบียบ และกรรมวิธีในการดำเนินการเกี่ยวกับตัวบุคคลที่ปฏิบัติงานในองค์กร โดยให้บุคคลที่เหมาะสมและบำรุงรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ ให้มีปริมาณเพียงพอเพื่อการปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

ชูศักดิ์ เทียงตรง (๒๕๑๗ : ๘) ได้ศึกษาค้นคว้าและให้ทัศนะเกี่ยวกับการบริหารบุคคลไว้ว่า " การบริหารงานบุคคล คือ การบริหารทรัพยากรมนุษย์โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้คนดี มีคุณวุฒิและมีความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ มาทำงานด้วยความสนใจ ฟังพอใจอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล "

30 ค.ศ. 2525

จากแนวความคิดเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการบริหารงานบุคคลมิได้มีความหมายเพียงแค่ว่า ตามความเข้าใจดั้งเดิมที่ว่าการบริหารบุคคลหมายถึง การบรรจุ แต่งตั้งบุคคลเข้าทำงานเท่านั้น เพราะตามความเป็นจริงแล้วการบริหารงานบุคคลเป็นกระบวนการที่จะต้องมีการวางแผน การคัดเลือกคนที่จะรับบุคคลเข้าทำงาน คนหาบุคคลที่มีคุณลักษณะเหมาะสมกับงานมาทำการสอยคัดเลือก คัดเลือกหรือแข่งขัน จนกระทั่งถึงการพัฒนาให้ปฏิบัติงานอยู่แล้วได้อุทิศเวลา กำลังกาย กำลังใจให้กับงานอย่างแท้จริง ตลอดจนบำรุงรักษามูลค่าขององค์กรให้คงอยู่ แม้ว่าเขาผู้นั้นจะพ้นจากหน้าที่ไปแล้ว ก็ยังจะต้องจัดการเกี่ยวกับเรื่องบำเหน็จ บำนาญ เพื่อเป็นรางวัลในฐานะที่ได้ทำงานเป็นระยะเวลาอันอีกควย ฉะนั้นความหมายของการบริหารงานบุคคลจึงถือว่ากว้างขวางและสำคัญมาก

นิโกร (Nigro, 1959 : 37) ได้อธิบายว่า " การบริหารบุคคล หมายถึง การคัดเลือกสรรคนใหม่และใช้คนเก่า ในลักษณะที่จะให้ได้ผลงานและการบริการจากการปฏิบัติงานของบุคคลเหล่านั้นมากที่สุด ทั้งในค่านิยมและคุณภาพ " นอกจากนี้เขายังได้กล่าวถึงขอบเขตของการบริหารงานบุคคลไว้เป็นข้อๆ ดังนี้

๑. พัฒนาโครงสร้างที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนการที่วางไว้

3714072
852
P.3

๒. จัดการจำแนกตำแหน่งอย่างมีระบบและยืดหยุ่นได้ รวมทั้งกำหนดอัตราเงินเดือนที่ต้อง เปรียบ เทียบ และแข่งขันกับอัตราเงินเดือนขององค์กรอื่นๆ
๓. วางแผนการสรรหาบุคคลที่สามารถ อดถึงคุณความสนใจของผู้สมัครงานทั้งวิธีที่ลึกซึ้งและจุใจ
๔. จัดระบบ เลือกรรที่ สามารถเลือกบุคคลที่เหมาะสมกับงาน
๕. วางแผนการฝึกอบรมสำหรับผู้เข้ามารับราชการแล้ว ด้วยจุดมุ่งหมายที่จะเสริมสร้างความชำนาญ และเพื่อเตรียมเขาเหล่านั้นให้ได้มีโอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงานของตัวเอง เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจอีกด้วย
๖. วางโครงการ ประเมินผลประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร เพื่อหาทางส่งเสริมปรับปรุงแก้ไข ตลอดจนการ ค้นหาที่มีปฏิบัติงานดี เคน เพื่อการเลื่อนขั้นเงิน เดือนหรือตำแหน่งให้
๗. แผนการ เลื่อนขั้น เงินเดือน ต้องตั้งอยู่บนฐานแห่ง ระบบคุณธรรมและการสร้างสรร เพื่อวัตถุประสงค์ที่จะสนองตอบความปรารถนาของคนที่มิมีมือและให้ยั้งงานนั้นเป็นอาชีพรวมทั้งได้ก้าวหน้าไปด้วยความสามารถ ในการทำงานของเขาจนถึงตำแหน่งสูงสุดที่เขาควรจะไปถึง
๘. สนับสนุนให้มีความ คุมงาน หรือผู้บังคับบัญชาได้ เคยชินกับหลักมนุษยสัมพันธ์ และใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ในการบริหารงาน
๙. วางโครงการ อย่างสมบูรณ์ เพื่อบำรุงรักษาขวัญและวินัยของข้าราชการ บุคลากรให้ได้อยู่เสมอ

สมพงศ์ เกษมสิน (๒๕๑๖ : ๗) ได้ให้ความเห็นว่า กระบวนการในการบริหารบุคคลนั้นน่าจะประกอบด้วย

๑. การวางแผนเกี่ยวกับการบริหารบุคคล
๒. การสรรหาบุคคล
๓. การกำหนดอัตราเงินเดือนและค่าจ้าง
๔. การประเมินผลการปฏิบัติงานและการปูนบำเหน็จ

๕. การปกครองบังคับบัญชา
๖. การพัฒนาบุคคล
๗. การจัดระเบียบแก้อุปสรรค
๘. การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารบุคคล

อาจกล่าวโดยสรุปว่า การบริหารบุคคลากรมีวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริม ให้คนทำงานได้เต็มกำลังชีวิต ในการทำงานร่วมกันเป็นหมู่เป็นคณะ ก็มุ่งที่จะให้ร่วมแรงร่วมใจกันทำงาน เพื่อให้ได้ผลงานส่วนรวมที่ดี เพราะฉะนั้นเราจะเห็นได้ว่าการบริหารงานบุคคลเป็นอุปกรณ์ต่อการบริหารงานส่วนรวมนั่นเอง การบริหารงานส่วนรวมมุ่งที่จะให้เกิดผลงานอันเป็นบริการของรัฐต่อประชาชน การบริหารงานบุคคลก็มุ่งสู่จุดหมายปลายทางอันเดียวกัน (เพ็ญศรี วายวานนท์ , ๒๕๑๕ : ๒๔๕)

๘. การบริหารกิจการนักเรียน

งานบริหารด้านกิจการนักเรียน ถือได้ว่าเป็นงานสำคัญอีกอย่างหนึ่งของผู้บริหารการศึกษา เพื่อให้กิจการนักเรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้โดยยึดหลักการว่า โรงเรียนควรพยายามให้เด็กที่อยู่ในวัยเรียนทุกคนได้มีโอกาส เป็นนักเรียนอย่างเสมอภาค และยุติธรรม เพราะการศึกษาช่วยให้เด็กเติบโตขึ้นมาเป็นพลเมืองดีของชาติ การศึกษาช่วยให้นักเรียนมีความรอบรู้และความฉลาดไหวพริบ รู้จักแก้ปัญหาต่างๆ ของตนเอง รู้จักปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ เพื่อช่วยให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต

การบริหารกิจการนักเรียน (Pupil personnel Administration) หมายถึง การบริหารและการนิเทศบรรดากิจการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในห้องเรียน การบริหารกิจการนักเรียนเริ่มตั้งแต่การสำรวจนักเรียน ที่มีอายุในเกณฑ์บังคับตาม พ.ร.บ. ประถมศึกษาหรือที่เรียกว่า สำมะโนนักเรียน (School Census) การรับเข้าเรียนจนกระทั่งเด็กสำเร็จการศึกษาออกจากโรงเรียนไป กิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนจะต้องพิจารณาจัดให้มีขึ้น และคอยควบคุมดูแลได้แก่

๑. การจัดทำสาระในโรงเรียนและการทำนายปริมาณนักเรียน เพื่อประโยชน์ในการวางแผน การจัดอาคารสถานที่ อุปกรณ์ วัสดุให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนในแต่ละปี และเพื่อประโยชน์ในการจัดโปรแกรมอย่างอื่นล่วงหน้า
๒. การรับนักเรียน การแบ่งกลุ่มและการเลื่อนชั้น (admission classification and promotion) การรับเข้าเรียนนั้นควรจะมีการตรวจโรค การป้องกันโรค โดยขอความร่วมมือจากสถานอนามัยที่ใกล้เคียง สำหรับการแบ่งกลุ่มนักเรียนนั้นอาจจะกระทำไ้ตามความเหมาะสมของท้องถิ่นและความต้องการของท้องถิ่น ประกอบกับต้องพิจารณาถึงระดับชั้นเรียนด้วย
๓. รายงานเกี่ยวกับนักเรียน (Pupil Records and Reports) ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียน เวลาเรียน ทะเบียนนักเรียน สมุดประจำชั้นบัญชีเรียกชื่อนักเรียน จะต้องจัดทำให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ เพื่อความสะดวกแก่การตรวจ ติดตามผลและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาให้แก่นักเรียน
๔. การรักษาระเบียบวินัยของโรงเรียน (School Discipline) รวมทั้งวิธีการที่จะให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามคำสั่งต่าง ๆ ของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด
๕. บริการแนะแนวนักเรียน (Guidance Services) เป็นการบริการการศึกษาแก่เด็ก เพื่อช่วยเหลือเด็กเป็นพิเศษในการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของนักเรียน ตามความพร้อมและความสามารถของเด็กแต่ละคน
๖. กิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน (Student Activities) ได้แก่กิจกรรมประกอบหลักสูตร หรือนอกหลักสูตร (Extra-class activities) อันได้แก่สถานักเรียน ชุมนุมวารสาร การลูกเสือ อนุภชาต การละคร การทัศนาวรร การแข่งขันกีฬาและอื่น ๆ (กฎัญญา สาทร, ๒๕๑๖ : ๒๐๘ - ๒๓๑)

ส่วน แคมป์เบลล์ (Campbell, 1972 : 149 - 154) ก็มีความคิดเห็นในทำนองเดียวกัน แต่ได้เน้นเพิ่มเติมในด้านบริการต่างๆที่มีความสำคัญ ในงานบริหารกิจการนักเรียน ซึ่งได้แก่การศึกษาจิตวิทยาเด็ก การบริการแนะแนวและที่ปรึกษา การทดสอบความถนัดความสามารถ การแก้ไขความบกพร่องทางการพูดและการฟัง การบริการด้านสุขภาพอนามัย การจัดการศึกษาซ่อมเสริมและการจัดการศึกษาพิเศษแก่ผู้พิการทางกาย ทางจิตใจและทางอารมณ์ ตลอดจนการส่งเสริมเด็กที่มีความถนัดเป็นพิเศษเฉพาะด้าน

๔. งานบริหารธุรการ การเงินและบริการ

ผู้บริหารการศึกษาในระดับโรงเรียนประถมศึกษา หรือโรงเรียนประชาบาลส่วนมากมักใช้เวลาไปในการทำงานด้านธุรการ ซึ่งประกอบด้วยงานสารบรรณ การเงิน บัญชี อาคารสถานที่ และการให้บริการต่างๆแก่ครู นักเรียน ผู้ปกครองและประชาชน โดยทั่วไป มากกว่าการบริหารงานด้านวิชาการและอื่นๆ ทั้งๆที่วัตถุประสงค์ที่แท้จริงของโรงเรียนคือการให้การศึกษ หรืองานวิชาการนั่นเอง แต่อย่างไรก็ตามการบริหารการศึกษาจะสำเร็จราบรื่นได้ก็ต่องอาศัยความร่วมมือของฝ่ายธุรการ การเงิน และการบริการเป็นอันดับแรก โดยทุกๆไปงานด้านธุรการนี้ส่วนใหญ่มักจะใช้ห้องครูใหญ่เป็นที่ปฏิบัติงาน และเพื่อเป็นแนวทางของผู้บริหารการศึกษา จึงขอแยกกล่าวเกี่ยวกับงานด้านต่างๆดังนี้

๔.๑ งานธุรการโรงเรียน

การบริหารงานด้านธุรการ เป็นงานบริการที่มีความสำคัญ เพราะเป็นสื่อกลางหรือเป็นศูนย์กลาง ที่เปรียบเสมือนหัวใจสำคัญในการบริหารการศึกษาอีกด้านหนึ่ง กล่าวคือ งานธุรการเป็นงานหนึ่งสื่อ ซึ่งนับตั้งแต่คิด ร่าง เขียน พิมพ์ จดจำ ทำสำเนา รับ ส่ง บันทึก ย่อเรื่อง เสนอ สั่ง การตอบ เก็บเข้าที่ ค้นหา และรวมถึงการติดต่อกับ ภายนอก ประสานงาน รุ้จักกาลเทศะ รุ้จักหนักเบา ต่ำ สูง ผู้ที่มีชื่อว่างานธุรการดีเท่ากับเป็นผู้จัดการดี ทั้งทางหนังสือทางพูด ในการ

ติดต่อกับจิตระเบียบและสั่งการเป็น จึงจะเป็นนักธุรการที่ดี (บุญชู เจนพันธ์ , ๒๕๐๘ : ๑๐)

สำหรับ วิทยุสื่อสาร (๒๕๑๖ : ๓๐๖ - ๓๓๓) . มีแนวความคิดคล้ายคลึงกัน แต่ได้เพิ่มเติมว่างานธุรการนั้นจะต้องครอบคลุมถึง การจัดทำทะเบียนและบัญชีต่างๆที่เกี่ยวกับหลักฐานของทางราชการ การเบิกจ่ายพัสดุ คุรุภัณฑ์ การซ่อมแซม การควบคุมเวลา การจัดทำสถิติการปฏิบัติราชการของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ การติดต่อประสานงานกับฝ่ายอื่นๆ ตลอดจนการดูแลความสะอาดเรียบร้อยของสำนักงานด้วย

๕.๒ งานคานการเงินของโรงเรียน

งานทุกอย่างในโรงเรียนจะประสบความสำเร็จได้ยาก หากขาดเงินหรืองบประมาณในการใช้จ่าย ฉะนั้นจึงถือได้ว่าเรื่องของการเงินเป็นเรื่องที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่ง หากผู้บริหาร ไม่มีความรู้ ไม่มีความเข้าใจแล้ว อาจจะทำให้เกิดความบกพร่องและความเสียหายแก่ตนเองและหน่วยงานได้ ฉะนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาหาความรู้ และทำความเข้าใจให้ถ่องแท้

วิเชียร จันทรสุริยา (๒๕๑๕ : ๓) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า ในการจัดงบประมาณเพื่อการศึกษา นั้น ส่วนที่งบประมาณได้แบ่งงบประมาณออกเป็น ๑๐ ประเภท คือ

๑. ประเภทเงินเดือน ได้แก่เงินที่จ่ายเป็นรายเดือนให้แก่ข้าราชการที่ได้รับแต่งตั้งในตำแหน่งประจำ
๒. ประเภทค่าจ้างประจำ ได้แก่เงินที่จ่ายเป็นรายเดือนให้แก่ลูกจ้างประจำ ในลักษณะคาคอมแทนการปฏิบัติงาน
๓. ประเภทค่าจ้างชั่วคราว ได้แก่เงินที่จ่ายให้แก่ลูกจ้างในลักษณะคาคอมแทน

๔. ประเภทคาคอมแทน ได้แก่เงินที่จ่ายเป็นค่าเล่าเรียนบุตร ค่าอาหาร
 ว่างเวลา ค่าเบี้ยประชุม

๕. ประเภทค่าใช้จ่ายอื่น ได้แก่เงินที่จ่ายเพื่อแลกกับค่าบริการ เช่น ค่า
 ไปรษณีย์ ค่าเช่าสถานที่ ค่าเบี้ยเลี้ยงพาหนะ ค่าเช่าที่พัก ค่าซ่อมแซมทรัพย์สิน
 สิ้นต่างๆ ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด

๖. ประเภทค่าวัสดุ ได้แก่เงินที่จ่ายเป็นค่าสิ่งของ ซึ่งเมื่อใช้แล้วสิ้น
 เป็ดื่องหมดไป หรือหมดสภาพไปในระยะเวลาไม่นานนัก เช่น ค่าเครื่องเขียน
 แบบพิมพ์ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง

๗. ประเภทค่าครุภัณฑ์ ได้แก่เงินที่จ่ายเป็นค่าสิ่งหาริมทรัพย์ที่ถาวร
 มีอายุยืนนาน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ตู้ ยานพาหนะ เครื่องพิมพ์ต่างๆ

๘. ประเภทค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ได้แก่เงินที่จ่ายเป็นค่าสร้างอาคาร
 เรียน บ้านพักครู โรงฝึกงานและอาคารประกอบอื่นๆ

๙. ประเภทเงินอุดหนุน ได้แก่เงินที่จ่ายเป็นค่าการกุศลต่างๆ สำหรับ
 งบประมาณการศึกษามียอดตั้งจ่ายไว้เพื่อเป็นทุนอุดหนุนการศึกษา ให้แก่นักเรียน
 ฝึกหัดครูในท้องถิ่นกันดาร

๑๐. ประเภทรายจ่ายอื่นๆ ได้แก่เงินที่เขาหมวดใดหมวดหนึ่งไม่ได้ เช่น
 ค่าภาษีเงินได้ ค่ารักษาพยาบาล เงินช่วยการศึกษาบุตร (เงินค่าบำรุงการศึกษา
 นอกเหนือจากค่าเล่าเรียน)และอื่นๆ (มีลักษณะคล้ายเงินงบกลาง)

แต่สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาหรือโรงเรียนประชาบาลนั้น โดยทั่วไป
 การบริหารด้านการเงินของโรงเรียน มักจะเกี่ยวข้องกับเงินบำรุงการศึกษาของโรงเรียน
 อำนาจการเก็บรักษาเงิน การจ่ายหรือการกอนั้นผูกพันเท่านั้น แต่ถึงอย่างไรก็ตามผู้
 บริหารการศึกษาก็น่าจะสนใจ และศึกษาเกี่ยวกับหลักการจัดงบประมาณไว้บ้าง เพื่อประ
 กอบการพิจารณาใช้จ่ายเงินให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ดังเช่น

ปวย อังภากรณ์ (๒๕๐๓ : ๒๐๖) ได้เสนอหลักการในการจัดงบประมาณไว้ ๖
 ประการ สรุปได้ดังนี้

๑. หลักการคาดกาลไกล หมายความว่า หน่วยราชการใดจะทำงานอย่างไร ใช้เงินเท่าไร จะต้องคิดวางแผนไว้เป็นการล่วงหน้า
๒. หลักประชาธิปไตย คือต้องให้ราษฎรผู้เสียภาษีหรือผู้เป็นเจ้าของเงินมีส่วนรู้เห็น และให้ความเห็นชอบทั้งในค่านายได้และรายจ่าย
๓. หลักคุณภาพ งบประมาณจะต้องสมดุลย์กัน แต่มีได้หมายความว่ารายได้อีกกับรายจ่ายจะต้องเท่าๆ กันทุกปี อาจจะมีขาดดุลบ้างตามความจำเป็น แต่แล้วก็ต้องพยายามให้เกินดุลบ้าง เพื่อป้องกันประเทศมีหนี้สินจนพันตัว
๔. หลักยุติธรรม คือให้มีความยุติธรรมทั้งค่านายได้ และรายจ่าย
๕. หลักสารัตถประโยชน์ ต้องคำนึงถึงประโยชน์ปัจจุบันและอนาคต
๖. หลักประสิทธิภาพ เกี่ยวกับการควบคุมงบประมาณรายจ่ายและรายได้ ที่ส่วนราชการผู้มีหน้าที่จะต้องระมัดระวัง สอดส่องให้เกิดประสิทธิภาพขึ้น

๔.๓ งานด้านบริการต่างๆ

เนื่องจากว่าโรงเรียนเป็นเสมือนศูนย์กลางประชาคม ฉะนั้นโรงเรียนจึงควรจัดบริการต่างๆ ให้แก่ประชาชนตามสมควร ทั้งทางด้านวิชาการและนุเคราะห์ ในโอกาสที่เหมาะสม เช่น บริการห้องสมุดให้ประชาชนเข้ามาใช้ จัดที่พักผ่อนหย่อนใจในบริเวณโรงเรียน ให้ยืมสถานที่หรือวัสดุของโรงเรียนใช้ การจัดทัศนศึกษา การประกวดศิลปหัตถกรรม การแข่งขันกีฬา การแสดงผลงานของนักเรียน การจัดสอนหรือบรรยายอบรมพิเศษให้แก่ักเรียนและประชาชนเป็นครั้งคราวตามโอกาสอันควร ซึ่งสิ่งเหล่านี้ผู้บริหารการศึกษาไม่ควรละเลยหรือเพิกเฉยเป็นอันขาด ตรงกันข้ามควรถือเป็นหน้าที่ เพราะโรงเรียนเป็นศูนย์กลางประชาคมดังกล่าวแล้ว (วิทยุโยธา สาร , ๒๕๑๖ : ๓๐๖ - ๓๓๓)

พันส หันนาคินทร์ (๒๕๑๓ : ๒๑๘ - ๒๓๒) ได้แนะนำเกี่ยวกับงานด้านบริการต่างๆ ว่า ในการให้การศึกษแก่นักเรียนนั้น โรงเรียนมีหน้าที่ที่จะต้องจัดบริการต่างๆ เพื่อให้การศึกษาเล่าเรียนของนักเรียนเป็นไปด้วยความสะดวกและได้ผลเต็มที่

บริการ เหล่านี้นอกจากจะเป็นไปเพื่อให้ความช่วยเหลือนักเรียน ให้ได้รับประโยชน์จากการศึกษาของโรงเรียนอย่างเต็มที่แล้ว ยังอาจจะเป็นเครื่องมือสำหรับการศึกษาโดยตรงแก่นักเรียนไปในตัวด้วย บริการต่างๆที่โรงเรียนควรจัดให้มีขึ้นมีดังนี้ การบริการสุขภาพ การบริการเกี่ยวกับการป้องกัน การบริการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล การจัดอาหารกลางวัน การจัดร่างกายในโรงเรียน การจัดให้ความปลอดภัยแก่นักเรียน

๑๐. องค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตาม พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ.๒๔๘๘ ระบุให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีสภาจังหวัดเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ ประกอบด้วยสมาชิกซึ่งได้รับการเลือกตั้งจากราษฎรภายในกำหนด มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการส่วนจังหวัดในเขตปกครอง นอกเหนือจากเขตเทศบาล สุขาภิบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ใหญ่ด้วย
ชางเรียน , ๒๕๑๗ : ๑๔๓)

ในด้านการบริหาร องค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่มีเจ้าหน้าที่ของตนเองอย่างครบครัน เจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารจึงได้แก่ข้าราชการประจำที่ส่วนกลางส่งมาประจำยังส่วนภูมิภาค โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ดำเนินการบริหารส่วนจังหวัด เหตุผลที่ไม่มีเจ้าหน้าที่เป็นของตนเองนั้น เนื่องจากงบประมาณส่วนจังหวัดมีไม่พอที่จะจัดอัตรากำลังเจ้าหน้าที่และเครื่องมือ เครื่องใช้ เพื่อดำเนินกิจการของตนเองได้

การดำเนินงานของสภาจังหวัด สมาชิกสภาจังหวัดมีอำนาจที่จะตั้งกระทู้ถามผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งในฐานะของหัวหน้าฝ่ายบริหารของสภาจังหวัด ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสภาจังหวัดและเรื่องอำนาจหน้าที่ของส่วนภูมิภาค แต่ผู้ว่าราชการจังหวัดมีสิทธิที่จะไม่ตอบกระทู้ ในเมื่อเห็นว่าเป็นเรื่องที่ไม่ควรที่จะเปิดเผย และอาจจะส่งเฟิกถอนมติซึ่งมิใช่ข้อมัญญัติจังหวัดได้ เมื่อเห็นวามตั้นนั้นมีลักษณะเป็นการ เมืองแห่งรัฐ หรือฝ่าฝืนกฎหมาย และในการนี้ห้ามมิให้สภาจังหวัดอภิปรายคำสั่งเฟิกถอนนั้น

ตาม พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัด
 ดำรงตำแหน่ง ๒ ฐานะคือ ในฐานะหัวหน้าของฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วน
 จังหวัด และในฐานะตัวแทนของส่วนกลางคอยควบคุมดูแลการดำเนินการบริหารราชการ
 แขนงดินในจังหวัดกับส่วนกลาง

ในด้านการเงิน ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายได้กำหนดให้กระทรวงมหาดไทยเป็น
 ผู้ควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจวางระเบียบให้องค์การบริหารส่วน
 จังหวัดปฏิบัติ เช่น การงบประมาณ การเบิกจ่าย การรักษา การตรวจเงิน การ
 จ้างและการจัดหาพัสดุต่างๆ เป็นต้น

วิทยุสื่อสาร (๒๕๑๖ : ๓๔๕) ได้แสดงแนวคิดไว้ว่า โดยหลักการกระจาย
 อำนาจแห่งทฤษฎีการปกครอง ที่ต้องการให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหาร
 การศึกษา จึงมีการโอนการศึกษาในระดับประถมศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ ไปให้
 กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงมหาดไทยก็มอบให้เป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วน
 จังหวัดดำเนินการ ซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแลและการอำนวยความสะดวกจากกรมการ
 ปกครอง และกองการศึกษาประชาบาล

หน้าที่ของกรมการปกครองในการบริหาร การศึกษาในท้องถิ่น มีดังนี้

๑. กำหนดนโยบายว่าจะให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดบริหารงานอย่างไร จึง
 จะได้ผลตามความมุ่งหมาย
๒. จัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่จังหวัดตามความจำเป็น เป็นการหางบประมาณ
 ให้ เพื่อใช้จ่ายในการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความ
 ต้องการของประชาชนโดยผ่านการพิจารณาของสมาชิกสภาจังหวัด
๓. ควบคุมการบริหารงานของจังหวัดให้ตรงตามอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ในกฎหมาย
 โดยเฉพาะ ตลอดจนการใช้จ่ายเงินตามโครงการ ให้สอดคล้องกับความ
 ต้องการของท้องถิ่น
๔. ส่งเสริมสวัสดิการในโรงเรียน ทั้งของครูและนักเรียนในเรื่องอาคาร
 สถานที่และอุปกรณ์เครื่องใช้ที่จำเป็นต่างๆ

๕. ช่วยประสานงานระหว่างองค์การที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ
คุรุสภา องค์การบริหารส่วนจังหวัดและสำนักงานประมาณ
๖. พยายามให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถทำงานให้ตรงตามเป้าหมาย
มากขึ้น สามารถปกครองตนเองได้มากขึ้น เพื่อแบ่งเบาภาระรัฐบาล

เพื่อความสะดวกในการจัดการศึกษาประชาชนของกรมการปกครอง กรมการ
ปกครองจึงได้ตั้งกองการศึกษาประชาชนขึ้น เพื่อรับงานด้านการศึกษาโดยเฉพาะ และ
ดูแลการศึกษาประชาชนในส่วนภูมิภาคเพียงด้านเดียว กองการศึกษาประชาชนแบ่ง
หน่วยงานออกเป็น ๓ แผนก คือ แผนกสารบรรณ แผนกงบประมาณการรายจ่ายและ
แผนกประสานงาน ซึ่ง ๓ แผนกนี้งานจะต้องรับผิดชอบ คือ

๑. ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินงานการบริหารการ
ศึกษาประชาชนขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
๒. เป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดและของประมาณเงินอุดหนุน แจกยอดเงิน
อุดหนุนไปยังจังหวัด ตลอดจนตรวจสอบการดำเนินการใช้จ่ายเงินงบประมาณ
ให้เป็นไปตามแผนงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแต่ละแห่ง
๓. จัดทำทะเบียนและตรวจสอบทรัพย์สินของโรงเรียน
๔. ดำเนินการเกี่ยวกับอัตราค่าจ้างเงินเดือน บำเหน็จ เครื่องราชอิสริ
ยาภรณ์ และอื่นๆของข้าราชการครู
๕. เป็นเจ้าหน้าที่ธุรการ ประสานงานการฝึกอบรมครูประชาชนตามโครง
การที่ได้กำหนดไว้
๖. จัดทำสถิติต่างๆเกี่ยวกับโรงเรียน ครู นักเรียน

เด็กศักดิ์ พัทธโน (๒๕๑๕ : ๒๐๒) ได้กล่าวว่า กระทรวงมหาดไทย
มีกองการศึกษาประชาชนซึ่งสังกัดกรมการปกครอง เป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินงานโดยมีขอบ
เขตรับผิดชอบ คือ

- ก. ส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีอำนาจในการบริหาร การศึกษาอย่างเต็มที่

- ข. ส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา ให้มากที่สุด
- ค. ส่งเสริมให้ข้าราชการและประชาชนในท้องถิ่น ได้มีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษา
- ง. ช่วยเหลือเกี่ยวกับการศึกษาแก่ท้องถิ่น ในด้านการบริหารบุคคล การเงิน และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ
- จ. ส่งเสริมสวัสดิการให้แก่เจ้าหน้าที่ ซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวกับการศึกษา ประชาบาลและนักเรียน
- ฉ. เป็นศูนย์กลางประสานงานด้านการบริหาร การศึกษาระหว่าง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ช. ตรวจสอบและติดตามผลการปฏิบัติงาน ในฐานะที่เป็นผู้ให้การสนับสนุนแก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๑๙) ได้กล่าวถึงนโยบายในการจัดการประถมศึกษา ในหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้ระบุไว้มี ๗ ประการ คือ

๑. จัดให้เด็กที่มีอายุในเกณฑ์บังคับได้เข้าเรียนโดยทั่วถึงกัน
๒. เร่งรัดขยายการศึกษาประถมศึกษาตอนปลายให้มากยิ่งขึ้น
๓. ปรับปรุงคุณภาพของครูในด้านคุณวุฒิและการฝึกอบรม ขยายปริมาณพร้อมทั้งส่งเสริมสวัสดิการครู และแก้ไขภาวะการขาดแคลนครูในท้องถิ่นกันดาร
๔. ปรับปรุงงานในด้านการบริหาร การติดตามการสอนของครูและการนิเทศการศึกษา เพื่อให้การปฏิบัติงานของครูมีประสิทธิภาพสูงขึ้น
๕. ปรับปรุงหลักสูตร แบบเรียน วิธีการสอน การวัดผลและอุปกรณ์การสอน เพื่อให้การศึกษาสนองความต้องการของท้องถิ่นให้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะให้เน้นด้านเกษตรกรรม
๖. ปรับปรุงโรงเรียนให้มีลักษณะเป็นโรงเรียนชุมชน โดยระดมทรัพยากรของโรงเรียนมาใช้ให้สอดคล้องกับการพัฒนาท้องถิ่น

๗. ส่งเสริมให้ประชาชนและท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ , ๒๕๑๔ : ๔๔ - ๔๕)

เพื่อเป็นเครื่องยืนยันให้เห็นว่า การบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีความเกี่ยวพันและเกี่ยวข้องกับฝ่ายต่างๆอะไรบ้างนั้น สนิท วิไลจิตต์ (๒๕๑๕ : ๕) ได้อธิบายไว้ว่า งานบริหารการศึกษาของท้องถิ่นแบ่งออกเป็น ๒ ฝ่าย คือ

- ๑. ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารมีศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้ช่วยและให้คำปรึกษา ส่วนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานก็มีหัวหน้าส่วนการศึกษาและนายอำเภอ การปฏิบัติงานของผู้ว่าราชการจังหวัดต้องเป็นไปตามมติของสภาจังหวัด
- ๒. สภาจังหวัด ประกอบด้วยสมาชิกที่ราษฎรในท้องถิ่นเลือกตั้งขึ้นมา ทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ และควบคุมการบริหารงานของผู้ว่าราชการจังหวัด และงบประมาณที่ใช้ในการจัดการศึกษาประชาชน มีทั้งเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลางและเงินรายได้ของจังหวัด เงินที่ประชาชนบริจาค เงินทุกประเภทดังกล่าวจะใช้จ่ายได้จะต้องออกเป็นข้อบัญญัติจังหวัด โดยผ่านการพิจารณาของสมาชิกสภาจังหวัดเสียก่อน ผู้ว่าราชการจังหวัดจะนำมาใช้จ่ายโดยพลการไม่ได้ เงินอุดหนุนที่กรมการปกครองจัดสรร ไปให้ก็จัดสรรเป็นเงินก่อน องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอิสระที่จะกำหนดรายละเอียดเอาเอง โดยมีสภาจังหวัดเป็นผู้ควบคุมให้เป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่นทุกประการ ฉะนั้นในการจ่ายเงินงบประมาณแม้ว่ากระทรวงมหาดไทยเป็นผู้จัดสรร แต่ไม่มีอำนาจในการใช้จ่ายแต่อย่างใด

วิทยุ โสธร (๒๕๑๖ : ๓๔๓ - ๓๔๔) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการจัดองค์การบริหารการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไว้ว่า ผู้มีตำแหน่งสูงสุด คือ ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้บังคับบัญชารับผิดชอบงานในจังหวัด โดยเป็นฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีฐานะเป็นตัวแทนของท้องถิ่น มีปลัดจังหวัดเป็นปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

รับผิดชอบในการจัดการศึกษาประชาบาล ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีหัวหน้าส่วน การศึกษาติดต่อประสานงานระหว่างจังหวัดกับกรมการปกครอง และกรมสามัญศึกษา ในระดับอำเภอ มีนายอำเภอเป็นหัวหน้าบังคับบัญชาโดยมีหัวหน้าหมวดการศึกษาเป็นผู้ บริหารลดหลั่นกันลงไป ดังแสดงไว้ในภาพประกอบที่ ๑ ต่อไปนี้

ที่มา : กองการศึกษาประชาบาล กรมการปกครอง , มี.ย. ๒๕๑๓

โกวิท วารีกุล (๒๕๑๔ : ๓ - ๔) ได้สรุปหน้าที่และความรับผิดชอบ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานการศึกษาประชากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยจัดแบ่งเป็นระดับต่างๆดังนี้

๑. ระดับจังหวัด เป็นหน้าที่ของส่วนการศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบ โดยมีหัวหน้าส่วนการศึกษาของจังหวัดรับผิดชอบต่อผู้ว่าราชการจังหวัด
๒. ระดับอำเภอ เป็นหน้าที่ของหมวดการศึกษาอำเภอเป็นผู้รับผิดชอบ โดยมีหัวหน้าหมวดการศึกษา เป็นผู้รับผิดชอบ และให้ความช่วยเหลือนายอำเภอ ในกิจการต่างๆที่เกี่ยวกับการศึกษา
๓. ระดับโรงเรียน การบริหารการศึกษาระดับโรงเรียนนั้น มีครูใหญ่เป็นผู้รับผิดชอบต่อนายอำเภอ ฉะนั้นครูใหญ่จึงเป็นเจ้าหน้าที่ขั้นต้นในการจัดการศึกษาประชากร และมีผู้ช่วยครูใหญ่ คณะครูในโรงเรียนเป็นผู้ช่วยเหลือในการดำเนินการ เพื่อให้การบริหารการศึกษารรลุเป้าหมาย

รชิต สีตสุวรรณ (๒๕๐๘ : ๕๕ - ๕๖) ได้กล่าวว่า หน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนหรือครูใหญ่นั้น ถ้าจะกล่าวอย่างย่อๆก็มีเพียง ๖ ประการ คือ การบริหารทั่วไป งานเสมียน การจัดวางตัวบุคคล การนิเทศ กิจกรรมพิเศษ ความรับผิดชอบต่อชุมชน และอื่นๆ ซึ่งหากจะกล่าวโดยละเอียดแล้วงานครูใหญ่จะมีประมาณ ๔๐ เรื่องหรืออาจจะมากกว่านั้น

ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลงานการวิจัยในประเทศ

ธรรมบุญ ตันทะเตมีย์ (๒๕๑๔ : ๑๔๖ - ๑๔๘) ได้วิจัยพฤติกรรมการบริหาร การศึกษาประชาบาล ในหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี การบริหาร การศึกษาประชาบาลขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ยังไม่บรรลุผลเต็มตามความมุ่งหมายที่ ใ้ค้วางไว้

เดกิงศักดิ์ พัทธโน (๒๕๑๔ : ๑๔๘ - ๑๕๒) ทำการวิจัยเรื่องการเข้ามามี ส่วนของประชาชน ในการศึกษาประชาบาลพบว่าประชาชนส่วนใหญ่นิยมเสียสละแรงงานมากกว่าอย่างอื่น ในการเข้าร่วมเกี่ยวกับการศึกษาประชาบาลและการเข้าร่วมเสียสละต่างๆ มักจะเกิดจากการจูงใจ หรือการชักจูงของครูเสียเป็นส่วนใหญ่ ถัดลงมาก็คือกำนันผู้ใหญ่ บ้าน ส่วนความรู้สึกของประชาชนที่เกิดขึ้นมาเองนั้นมีเพียง ๓๐ เปอร์เซ็นต์ แสดงว่า ความรู้สึกที่จะเขามาร่วมมีบทบาทหรือความต้องการยังอยู่ในระดับต่ำ จึงจำเป็นจะต้องใช้ วิธีชักจูงหรือจูงใจโดยผ่านทางครู กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และหากจะให้ประชาชนเสียสละ แรงงานแต่เพียงอย่างเดียว จะมีผู้เสียสละแรงงานถึง ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ส่วนที่เหลือ จะเสียสละเงินและวัสดุ

ดาวเรือง รัตน์ิน (๒๕๑๔ : ๔๘) ก็ได้ทำการวิจัยงานบริหาร การศึกษา โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และพบว่าโรงเรียน ต่างๆมีการปฏิบัติงานในด้านความสัมพันธ์กับชุมชนน้อย ซึ่งไม่สอดคล้องกับปรัชญาของการ จัดการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม จึงควรจะได้มีการยืดหยุ่นผ่อนปรนเกี่ยวกับระเบียบข้อ บังคับต่างๆ โรงเรียนควรจะได้จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน ครูควรออกไปเยี่ยมเยียน นักเรียนและครูปกครอง อีกทั้งจะต้องเข้าร่วมในงานเทศกาลต่างๆของชุมชนตามโอกาส โรงเรียนควรมีแผนงานสัมพันธ์กับชุมชนในระยะยาว และมีกระบวนการต่อเนื่องคิด ตามผลงานให้ได้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ นอกจากนี้โรงเรียนอาจขอความร่วมมือ จากองค์การ สมาคม หน่วยงานอื่นๆและหน่วยงานของรัฐตามควรแก่กรณี ครูใหญ่และ

คณะครูจะมีส่วนช่วยให้อุทยานเข้ามามีส่วนร่วมในโรงเรียนได้ โดยการกระทำคนให้เป็นตัวอย่างที่ดี เปิดการอบรมทางวิทยาการ เพื่อแนะนำแก่ชุมชนบ้าง เป็นครั้งคราว หาแหล่งทรัพยากรในท้องถิ่นมาเป็นประโยชน์แก่โรงเรียน หาทางชักจูงชุมชนให้เห็นคุณค่าของการศึกษาและเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนให้มากขึ้น

โรงเรียนควรมีกรรมการศึกษาของโรงเรียน สมาคมครูผู้ปกครอง เพื่อช่วยประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ส่วนการบริหารงานอีก ๔ ด้านคือ การบริหารวิชาการ การบริหารบุคลากร กิจกรรมนักเรียน งานธุรการการเงินและบริการ นั้น โรงเรียนปฏิบัติงานโดยลดี แต่ปรากฏว่าชุมชนได้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องของยังน้อยมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวิษ แก้วเกตุ (๒๕๑๘ : ๖๔ - ๗๐) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับงานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ.๒๕๑๘ ปรากฏผลดังนี้

๑. โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร มีการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนน้อย จนอาจกล่าวได้ว่าไม่มีการปฏิบัติงานด้านนี้เลย
๒. การปฏิบัติงานด้านวิชาการของโรงเรียน มีน้อยกว่าด้านการบริหารธุรการ ซึ่งอาจจะเกิดจากครูขาดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน
๓. บุคคลในโรงเรียนมีปริมาณงานในหน้าที่อยู่ในระดับสูงมาก
๔. กลุ่มผู้บริหาร นักวิชาการและประชาชนเข้าใจงานธุรการ การเงิน และการบริการ เป็นงานหนัก จึงให้ความสำคัญแก่งานในค่านี้นี้มากกว่าค่านอื่น ๆ

สมิคร หนูไฟโรจน์ (๒๕๑๘ : ๒๐๑) ทำการวิจัยงานบริหารการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคใต้ ซึ่งสุ่มตัวอย่างจังหวัดในภาคใต้ได้ ๓ จังหวัดคือ สงขลา ภูเก็ต และพังงา โดยทำการทดสอบผู้บริหาร นักวิชาการ และประชาชนรวม ๓๖๓ คน และได้สรุปผลการวิจัยไว้ดังนี้

๑. งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้บริหารมีความเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติงานด้านนี้ดีแล้ว แต่นักวิชาการและประชาชนมีความเห็นว่าโรงเรียนให้ความสัมพันธ์กับชุมชนน้อยไป
๒. งานวิชาการ ผู้บริหารและประชาชนเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติงานด้านนี้อยู่ในเกณฑ์ แต่นักวิชาการเห็นว่ายังมีได้ปฏิบัติให้ดีกว่าที่ควร
๓. งานบุคคล ผู้บริหาร นักวิชาการและประชาชน ลงความเห็นสอดคล้องตรงกันว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติงานด้านนี้อยู่ในเกณฑ์
๔. งานกิจการนักเรียน ผู้บริหารและนักวิชาการมีความเห็นคล้ายคลึงกันว่าโรงเรียนปฏิบัติงานด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนประชาชนเห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติอยู่ในระดับดีพอสมควร
๕. งานธุรการ การเงินและบริการ ผู้บริหารและประชาชนมีความเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติงานด้านนี้อยู่ในระดับที่ดี แต่นักวิชาการให้ความเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
๖. โครงสร้างระบบบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคใต้ โรงเรียนส่วนใหญ่ยังปฏิบัติงานไม่ถูกต้องเท่าที่ควร การแบ่งหน้าที่ยังมีความสับสน ไม่ได้มาตรฐานใกล้เคียง ส่วนลักษณะปัญหาในโรงเรียนต่างๆส่วนใหญ่คล้ายคลึงกัน

ส่วน จันทราณี สงวนนาม (๒๕๑๘ : ๑๕๐) ได้ทำการวิจัยงานบริหาร การศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคกลาง ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่าง ๔ จังหวัด โดยสอบถามผู้บริหาร นักวิชาการและประชาชนรวม ๕๗๖ คน ทดสอบในเขต ๑๖ โรงเรียน ผลของการวิจัยส่วนใหญ่คล้ายคลึงกับของ สมัคร หนูไพโรจน์ แต่ที่น่าสนใจเป็นพิเศษคือ

๑. โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในด้านวิชาการ บุคลากร กิจการนักเรียน ธุรการ การเงินและบริการ ค่อนข้างมากและปฏิบัติข้อยกเว้นความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเท่านั้น ที่ปรากฏว่าโรงเรียนยังปฏิบัติค่อนข้างน้อย

๒. ผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่ที่สนใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนในท้องถิ่นของตน ส่วนมากจะเป็นผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นเพศชายมากกว่าผู้ปกครองที่เป็นเพศหญิง

ปริศนา เชื้อตระกูล (๒๕๑๘ : ๑๘๗) วิจัยเกี่ยวกับงานบริหารของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลในภาคกลาง โดยทดสอบผู้บริหาร นักวิชาการและผู้ปกครองนักเรียน รวมทั้งหมด ๔๐๘ คน สรุปผลการวิจัยและสิ่งที่ค้นพบดังนี้

๑. ผลการวิจัยโดยสรุปออกมาเกือบ เป็นเอกฉันท์จากกลุ่มประชากรว่า โรงเรียนปฏิบัติงานด้านธุรการและการเงินมากเหมาะสมเป็นอันดับหนึ่ง แต่ปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชนน้อยที่สุด
๒. พิจารณาการบริหารการศึกษาทั้ง ๕ ด้าน สรุปได้ดังนี้
 - ๒.๑ งานชุมชน ผู้บริหาร นักวิชาการและประชาชนเห็นว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียนและให้ความช่วยเหลือโรงเรียนน้อย โรงเรียนก็ให้ความช่วยเหลือชุมชนน้อยด้วย ในการให้ความร่วมมือกับหน่วยราชการอื่นตีมากในความเห็นของนักวิชาการ แต่ผู้บริหาร เห็นว่าดีปานกลาง
 - ๒.๒ งานวิชาการ ผู้บริหารเข้าใจเรื่องหลักสูตรดีมาก เกี่ยวกับประโยชน์ที่เด็กได้รับจากโรงเรียน ประชาชนเห็นว่าได้ประโยชน์มาก ผู้บริหารเห็นว่าได้ประโยชน์ปานกลาง นักวิชาการเห็นว่ายังน้อย และเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของครูใหญ่ ผู้บริหารและประชาชนเห็นว่าปฏิบัติงานค่อนข้างมาก นักวิชาการเห็นว่าปานกลาง การพัฒนาครูด้านวิชาการ ผู้บริหารเห็นว่าโรงเรียนทำได้ปานกลาง แต่นักวิชาการ เห็นว่ายังน้อย
 - ๒.๓ งานบริหารบุคคล ผู้บริหารเห็นว่าตนเองมีบทบาทในการบริหารบุคลากรน้อย แต่เกี่ยวกับความเหมาะสมในการปฏิบัติงานด้านนี้ของโรงเรียน ผู้บริหารเห็นว่าดีมาก แต่นักวิชาการและประชาชนเห็นว่าดีปานกลาง

๒.๔ งานกิจการนักเรียน เกี่ยวกับการเกณฑ์เด็กเข้าเรียนมีปัญหาน้อย ทั้งตามความเห็นของผู้บริหารและนักวิชาการ ส่วนการปฏิบัติงาน คำนึงเหมาะสมหรือไม่นั้น นักวิชาการและประชาชนเห็นว่าอยู่ใน ระดับปานกลาง แต่ผู้บริหาร เห็นว่าน้อย

๒.๕ งานคานขุม การและการเงิน ผู้บริหารและประชาชนเห็นว่าโรงเรียน ปฏิบัติตามระเบียบ ครบครัดและมีความเหมาะสมในการปฏิบัติค่อนข้างมาก แต่นักวิชาการ เห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง

๓. เกี่ยวกับโครงสร้างระบบบริหารในโรงเรียนค่อนข้างเหมาะสม แต่มีปัญหา เรื่องจำนวนบุคลากรในโรงเรียนมีไม่พอแก่ตำแหน่ง เพราะโรงเรียน ส่วนมากเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดปานกลาง

๔. เกี่ยวกับอาคารสถานที่และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกต่างๆในโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดเทศบาลในภาคกลาง ปรากฏว่าได้รับความเอาใจใส่ จากเทศบาลดีที่สุดเท่าที่งบประมาณเทศบาลจะอำนวย แต่ทางวิชาการได้ ได้รับความช่วยเหลือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องยังน้อย

จากรายงานการศึกษาเบื้องต้น เรื่องระบบบริหาร การประถมศึกษาของไทย ได้สรุปผลของการสัมมนา เรื่องปัญหาในการบริหารโรงเรียนประชาบาลของครูใหญ่ โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่วราชนาณาจักร วันที่ ๕ ณ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๑๒ ปรากฏว่า ปัญหาการบริหาร งานโรงเรียน ในส่วนที่สัมพันธ์กับชุมชนมี ๒ ประการ คือ

๑. ปัญหาที่เกิดจากโรงเรียน อันได้แก่

๑.๑ ระเบียบข้อบังคับของทางราชการ เป็นอุปสรรคต่อการสนองความ ต้องการของชุมชน เช่น การจำกัดอายุเด็กในเกณฑ์บังคับ การจัดสรร งบประมาณล่าช้า การจำกัดเวลาและอำนาจในการออกไปสู่หิ

- ๑.๒ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนยังไม่ดีพอ เพราะครูอยู่ต่าง
ห้องที่ ไม่มีโอกาสคลุกคลีกับประชาชน โรงเรียนขาดอุปกรณ์ที่จะ
เอื้ออำนวยประโยชน์แก่ชุมชน และไม่คอยเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้า
ร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น
- ๑.๓ ประชาชนขาดความศรัทธาในตัวครูและผู้บริหาร เพราะการวางตัว
ที่ไม่เหมาะสม และการใช้เวลาราชการไปศึกษาต่อภาคค่ำ ทำให้
ขาดความเอาใจใส่ต่อหน้าที่ที่รับผิดชอบ
- ๑.๔ โรงเรียนขาดแหล่งทรัพยากรในท้องถิ่น เนื่องจากตั้งอยู่ไกลแหล่ง
ทรัพยากร ขาดบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ ไม่รู้จักใช้
ทรัพยากรที่มีอยู่

๒. ปัญหาที่เกิดจากชุมชน

- ๒.๑ ประชาชนในชุมชนส่วนมากมองไม่เห็นคุณค่าทางการศึกษา เพราะ
ประชาชนได้รับการศึกษาค่า ฐานะยากจน ขาดประชาสัมพันธ์
อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ความเชื่อมั่นทางศาสนาขัดกัน
- ๒.๒ ประชาชนมีความเข้าใจผิด คิดว่าการพัฒนาโรงเรียนเป็นหน้าที่
ของรัฐโดยตรง จึงไม่คอยเข้ามาร่วมมือ
- ๒.๓ สิ่งแวดล้อมรอบๆโรงเรียนเสื่อมโทรม มีแหล่งอบายมุข การพนัน
มีโจรผู้ร้ายชุกชุม และมีปัญหาสืบเนื่องมาจากสถานการณ์ทาง
การเมือง
- ๒.๔ ผู้บริหารระดับท้องถิ่นขาดการสนับสนุนในเรื่องของการศึกษาเท่าที่
ควร ทำให้ประชาชนไม่เข้าใจ และเห็นคุณค่าทางการศึกษาน้อย
ไป ขาดการประชาสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารระดับท้องถิ่นและ
โรงเรียน (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , ๒๕๑๗ : ๗๐)

โตชิโอ (Toshio, 1963 : 6) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องทัศนคติของ
ประชาชนต่อรัฐบาล ซึ่งได้ทำการวิจัยกับประชาชนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือของ
ประเทศไทย พบว่า ชาวบ้านส่วนใหญ่มีความคิดว่ารัฐบาลเป็นแหล่งเงินที่จะต้องให้

ความช่วยเหลือเอกชนบท การพัฒนาชนบทนั้นไม่ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในเรื่องการเงิน แต่อาจจะให้ความร่วมมือในเรื่องแรงงาน

ผลงานวิจัยของต่างประเทศ

จากการศึกษาคุณค่าผลงานของต่างประเทศนั้น สมิท (Smith, 1971 : 2377-A) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของตัวแทนประชาชน ในการวางแผนและ พัฒนาการศึกษ พบว่า

๑. สมาชิกคณะกรรมการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและประชาชนมีความต้องการที่จะแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆอันจะทำให้เกิดผลสำเร็จในการพัฒนาการศึกษา
๒. คณะกรรมการจากประชาชนจะไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับเรื่องราวต่างๆ ที่ทางโรงเรียนดำเนินการเพียงฝ่ายเดียว โดยที่คณะกรรมการไม่ได้มีส่วนร่วม เห็นหรือรับรู้
๓. คณะกรรมการโรงเรียนและผู้บริหารเห็นพ้องตรงกันว่า โรงเรียนจะเจริญก้าวหน้าขึ้นกว่าเดิมมาก หากได้มีคณะกรรมการดังกล่าวเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน

เบเคอรา (Becerra, 1974 : 6887-8) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทและความเข้าใจระหว่างผู้บริหารกับตัวแทนของชุมชน ในการวินิจฉัยปัญหา เขาได้พบว่าการตัดสินใจปัญหาใดๆที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ผู้บริหารและตัวแทนชุมชนจะต้องร่วมมือกัน ทุกฝ่ายจะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการทางการศึกษาตามหน้าที่ บทบาท และนโยบายที่ได้ตกลงกันไว้ และนอกจากนั้นยังพบอีกว่า

๑. ผู้บริหารจะต้องเข้าใจและสนใจเกี่ยวกับความแตกต่างของชุมชน อีกทั้งจะต้องพร้อมที่จะเข้าร่วมกับชุมชนได้ในทุกโอกาส
๒. ทักษะคติในทางที่ไม่พึงประสงค์ของแต่ละฝ่าย จะเป็นปัญหาสำคัญหรือเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่ง ในการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการ การตัดสินใจร่วมกัน

๓. ในการเข้าร่วมของชุมชนหรือประชาชน ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ จะต้องมีการฝึกฝนอบรมและเตรียมการ ก่อนพอสมควร
๔. ผู้บริหารจะต้องเป็นบุคคลที่ยอมรับตนเอง และไม่ควรจะคาดหวังเกี่ยวกับ ผลที่ควรจะได้รับให้สูงเกินไป ในการเข้าร่วมกับชุมชนแต่ละครั้ง

สำหรับ บรูซ (Bruce, 1971 : 6026-A) ได้วิจัยบทบาทของครูใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับชุมชน เขาได้พบว่า ความคาดหวังของ ทางโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับชุมชน สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนที่จะมีส่วนร่วมทาง โรงเรียน สำหรับความคาดหวังของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ตามผลการวิจัยของ บรูซ (Bruce) มีดังนี้

๑. ครูใหญ่คาดหวังที่จะให้ผู้ปกครองของนักเรียน ได้มีส่วนร่วมเกี่ยวกับ กิจการหรือการวางโครงการ ของโรงเรียนร่วมกัน
๒. ครูใหญ่หวังที่จะให้ท้องถิ่น สังคม องค์การศาสนา ได้หันมาให้ความสนใจ เกี่ยวกับการ เรียนรู้ การอบรมสั่งสอน เด็กให้มากยิ่งขึ้น
๓. ครูใหญ่หวังที่จะให้การทำงานมีความคาบเกี่ยวกับระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และอยากจะให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาต่างๆของเด็กด้วย
๔. ครูและผู้ปกครองมีความต้องการที่จะให้ครูใหญ่ มีที่พักหรือที่อยู่อาศัยอยู่ภายใน บริเวณโรงเรียน
๕. ครูใหญ่มีความเห็นว่าการสื่อความหมาย ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมี อุปสรรคอยู่อย่างหนึ่ง คือการที่ให้ความหมายของสิ่งหนึ่งสิ่งใดถูกเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม อันเนื่องมาจากการ ถายทอดข่าวหรือการส่งข่าว เกิด ความผิดพลาด

จากผลการวิจัยที่ได้อธิบายมาแล้วทั้งของในประเทศ และจากต่างประเทศจะเห็น ได้ว่า ชุมชนมีความต้องการที่จะเข้ามามีบทบาทในการบริหารโรงเรียน และในทำนอง เดียวกันโรงเรียนก็มีความประสงค์ที่จะให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการบริหาร การศึกษา

คั้งนั้นหากทั้งสองฝ่ายได้รับการสนับสนุนและร่วมมือกันอย่างจริงจังแล้ว การจัดการศึกษาของท้องถิ่นก็จะเกิดผลดีตามความมุ่งหมาย และตรงตามความต้องการของทั้งสองฝ่าย

